

PERIPETIJE OKO ISPLATE
INKLUZIVNOG DODATKA

**Smanjuju li se
opravdano iznosi
potpore?**

RASPRAVA O AKCIJSKOM PLANU SUH-A NA 9. SJEDNICI NACIONALNOG VIJEĆA ZA UMIROVLJENIKE I STARIJE OSOBE



**SUH-ovi zahtjevi
„na čekanju“,
pomak nabolje
s ministrom
Ružićem**

INTERVJU: TIHANA STEPINAC FABIJANIĆ,
PROF. ENGLESKOG JEZIKA I ETNOLOGIJA



**Zagrebački
Versailles je
daleko više
od kremšnita
i fašnika**

NAKNADA ZA ČUVANJE UNUKA

**„Baka-djed servis“ u
nekoliko hrvatskih
gradova**

POSTOJE I ZADOVOLJNI
UMIROVLJENICI

**Saborske mirovine
porasle za 1.070 eura
u zadnjih pet godina!**

PRIČAONICA

**Uživajmo u ljetu
s mjerom**

Vodič HZZO-a

info.HZMO

Poštarina plaćena HP-u d.d. u sortirnici 10200 Zagreb
Šalje: Sindikat umirovljenika Hrvatske,
Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2, 10 000 Zagreb

9. SJEDNICA NACIONALNOG VIJEĆA ZA SUH-ovi zahtjevi „na čekanju“, pomak



Dana 1. srpnja 2026. godine održana je 9. sjednica Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe, na kojoj se, za razliku od prethodne tri sjednice, konačno raspravljalo o zahtjevima Sindikata umirovljenika Hrvatske za poboljšanje materijalnog, društvenog i zdravstvenog položaja umirovljenika i starijih osoba. Krajem travnja ove godine SUH je ministru Alenu Ružiću poslao svoj akcijski plan sa svojih 7 zahtjeva, a o kojima se raspravljalo na ovoj sjednici na kojoj su SUH predstavljali predsjednica Višnja Stanišić i glavni tajnik Igor Knežević. Ministar Ružić je u uvodu sjednice istaknuo kako je veliki uspjeh što je u izgradnji ukupno 20 centara za starije osobe, u kojima će se smještaj pružiti za preko 1.800 korisnika 3. i 4. stupnja invaliditeta, a još oko 4.000 osoba će moći koristiti usluge centara bilo u svom domu ili u samim centrima u vidu poludnevničkih i dnevnih boravaka. Nakon ministrovog izlaganja predsjednica SUH-a Stanišić iznijela je sedam točaka iz akcijskog plana SUH-a, kojima bi se poboljšao materijalni, društveni i zdravstveni položaj umirovljenika u Hrvatskoj.

Aksijski plan SUH-a:

1. Krajem 2026. godine isplatiti godišnji dodatak na mirovine na način da jedna godina staža iznosi 80 % AVM-a. Također, od 1. siječnja 2027. izmjenama ZOMO-a utvrditi da godišnji dodatak se isplaćuje dvaput godišnje, u srpnju i prosincu, i to po istom obrascu da jedna godina staža vrijedi 80 % AVM-a.

2. Hitno, a najkasnije od 1. siječnja 2027. godine, uvesti novi varijabilni model usklađivanja mirovina, tako da se usklađuju u 100-postotnom iznosu prema povoljnijem indeksu rasta plaća ili cijena, s dodatnim socijalnim elementom - indeks od 120 posto na mirovine do 500 eura, a 110 posto na mirovine od 500 do 800 eura.

3. Od 1. siječnja 2027. povećati osobni odbitak na mirovini na 1.500 eura.

4. Od 1. siječnja 2027. u izmjenama ZOMO-a proširiti pravo od 12 mjeseci dodanog staža po rođenom ili

posvojenom djetetu na sve umirovljene žene/roditelje, bez obzira kada su ostvarili pravo na mirovinu.

5. Od 1. siječnja 2027. godine ukinuti penalizaciju zbog odlaska u prijevremenu starosnu mirovinu, s napunjenih 65 godina starosti.

6. Najkasnije do 1. siječnja 2027. godine donijeti Zakon kojim bi se zdravstvenim djelatnicima koji rade u državnim ustanovama zabranio rad u privatnim poliklinikama.

7. Inzistirati na povećanju broja domova za umirovljenike, te domova s mogućnošću dnevnog boravka, ali i pristupačnijim cijenama koje umirovljenici mogu platiti.

Stanišić je uz akcijski plan nadodala da je stav SUH-a i da se u budućnosti razmisli o mogućnosti uvođenja zaštitnog dodatka na mirovine, kojim bi se pomagalo onim umirovljenicima koji su u stvarnoj potrebi, jer nažalost primjerice institut najniže mirovine koriste i neke skupine umirovljenika kojima država pokriva razliku do najniže mirovine, a namjerno su uplaćivali male doprinose, a s druge strane gomilali bogatstvo, nekretnine i zapravo im nije potrebna pomoć. Stanišić je kazala kako bi trebalo napraviti socijalnu kartu umirovljenika, gdje bi se točno znalo kome treba pomoći, a novac za njih bi se dijelom namaknuo upravo nakon što bi se eliminirala davanja za one kojima pomoć nije potrebna. Predstavnici ministarstva odgovorili su kako bi u budućnosti mogli razmotriti taj prijedlog i da bi podatke mogli povući i iz Središnjeg registra stanovništva ili Porezne uprave, da će se konzultirati s kolegama iz ministarstva financija, te da u sustavu socijalne skrbi za one koji primaju naknade se već odavno povlače podatci o imovini korisnika.

„Nema novca za umirovljenike“

To je praktički jedini prijedlog gdje nije bilo polemike obiju strana. Ravnateljica Uprave za mirovinski sustav Melita Čičak redom je išla točku po točku SUH-ovih zahtjeva i objašnjavala razloge zašto se oni ne mogu ispuniti. Tek malo odškrinuta vrata Čičak je dala mogućnosti da se u budućnosti poboljša

nabolje s ministrom Ružićem

formula usklađivanja, ali i da će to ovisiti o mogućnostima državnog proračuna. Na SUH-ov zahtjev da se isplate dva godišnja dodatka na način da jedna godina staža vrijedi 80 % AVM-a, kazala je da bi u prvoj godini primjene to koštalo 461 milijun eura, a u drugoj već blizu milijardu eura. Stanišić i Knežević su odgovorili da su svjesni da je to i financijski najbitniji zahtjev, i da bi praktički značio jednu punu prosječnu 13. mirovinu koja bi bila podijeljena na dva dijela. Ali istaknuli su da je to potrebno s obzirom da je odnos prosječne mirovine prema prosječnoj plaći među najgorima u EU, da udjel iznosi tek 47 posto, te da su otvoreni za konstruktivan dogovor oko visine godišnjeg dodatka, ali i da inzistiraju da visina godišnjeg dodatka ubuduće bude regulirana zakonom. Čičak je odgovorila kako za one koji su radili 40 i više godina udjel doista i iznosi 60 posto, što je zamjena teza i selektivno tumačenje podataka. Stanišić i Knežević su upozorili da će se u slučaju ukidanja poreza svim umirovljenicima stvoriti problem za one koji primaju mirovine iz Italije i Nizozemske, budući da u međudržavnim sporazumima o zabrani dvostrukog oporezivanja s tim zemljama stoji klauzula prema kojima će u slučaju ukidanja poreza u Hrvatskoj ti umirovljenici plaćati porez prema stopama koje su na snazi u tim zemljama, a koje su izrazito veće nego u Hrvatskoj (u Italiji su stope poreza od 23 do 43 posto). Predstavnici ministarstva su odgovorili kako su kolege iz Ministarstva financija svjesni te situacije te da rade na njegovom rješavanju u kojem ti umirovljenici neće biti zakinuti.

Više novca onima koji imaju više

Knežević je objasnio kako prijedlogom o ukidanju poreza svim umirovljenicima će najviše koristiti imati oni s višim mirovinama, a pogotovo bivši saborski zastupnici kojima će mirovine u tom slučaju narasti i za 200 eura odjednom. Nasuprot tome, kazao je Knežević, medijalna mirovina iznosi 560 eura, što znači da pola umirovljenika ima manje od tog iznosa, a s obzirom da je dosadašnji osobni odbitak bio postavljen na 600 eura, 60-70 posto svih umirovljenika neće imati nikakvu ili simboličnu korist od ukidanja poreza. Knežević je dodao i da su prethodnih godina postojala i po tri jednokratna dodatka godišnje zbog povećanja troškova života, gdje su oni s nižim mirovinama znali dobiti tri puta po 160 eura, a da uvođenjem godišnjeg dodatka sada dobivaju samo jedan. SUH se zalagao za uvođenje godišnjeg dodatka, ali i da se paralelno nastavi s isplatama za one najugroženije u vidu jednokratnih dodataka ili nekih drugih isplata, pa svakako oni koji imaju niže mirovine ne mogu gledati blagonaklono na činjenicu da imaju manje nego prije, a oni s višim mirovinama će dobiti još više. Nakon sjednice ministar je pozvao predstavnike SUH-a na uži sastanak u njegov kabinet šest dana kasnije koji je, čini se, rezultirao pomicanjem stvari nabolje, ali o tome malo kasnije.

Zašto se blokira SUH u UV HZMO-a?

Predsjednica Matice umirovljenika Višnja Fortuna pak predložila je da se poveća iznos limita koji mogu dobiti korisnici dijela obiteljske mirovine, a koji uz svoju primaju i dio mirovine preminulog partnera, na način da se taj limit sa 80 AVM-a (aktualne vrijednosti mirovine) poveća na 100 AVM-a, čime bi limit s trenutnih 1.187,20 eura porastao na 1.484 eura. Predstavnici SUH-a su kazali kako nisu a priori protiv tog prijedloga, ali da smatraju da se prvo trebaju rješavati problemi umirovljenika u cjelini, a ne parcijalno. Na kraju sjednice predstavnici SUH-a

su ponovno zatražili objašnjenje zbog čega se i dalje blokira imenovanje predstavnika SUH-a u Upravno vijeće HZMO-a, a na što je ministar Ružić odgovorio da nigdje ne piše da SUH mora imati svog člana u tom vijeću, već da moraju biti predstavnici dviju umirovljeničkih udruga, a na što je Knežević odgovorio da je SUH jedna od dvije najveće umirovljeničke udruge i da stoga mora imati svog člana u tom važnom tijelu, a što je i bila dugogodišnja praksa. Ministar je poručio da će se o tome i SUH-ovim zahtjevima dodatno raspraviti na zajedničkom sastanku s predstavnicima SUH-a za šest dana.

I.K.

Koračić naprijed na sastanku s ministrom

Šest dana nakon sjednice Nacionalnog vijeća, 7. srpnja 2026., predsjednica SUH-a Višnja Stanišić i glavni tajnik Igor Knežević sudjelovali su na sastanku s ministrom Alenom Ružićem, a na kojem je sudjelovala i ravnateljica Uprave za mirovinski sustav Melita Čičak, kao i zamjenik Nacionalnog vijeća, ujedno i predsjednik Hrvatske stranke umirovljenika Marinko Lukenda. Za razliku od prethodne dvije sjednice Nacionalnog vijeća gdje je ministar Ružić držao neutralan stav oko SUH-ovih zahtjeva, i nije ih zapravo ni komentirao, ovaj sastanak dao je pozitivne pomake u komunikaciji i u, nadamo se, daljnjoj suradnji i uvažavanju SUH-ovih prijedloga. Tako je ministar na početku sastanka kazao kako će ozbiljno razmotriti SUH-ove prijedloge i da će zamoliti kolege iz Ministarstva financija da analiziraju financijske učinke koje bi imalo implementiranje SUH-ovih zahtjeva, i da se oni s vremenom, ovisno o mogućnostima krenu i realizirati nakon zajedničke suradnje i usuglašavanja svih partnera u Nacionalnom vijeću. Dobro je i što je na sastanku ministar vrlo pozitivno reagirao na objašnjenje SUH-ovaca zašto je pravednije da se ne ukine svima porez na mirovine, već podigne osobni odbitak na 1.500 eura, jer će se time pokriti preko 90 posto umirovljenika, te da će čak i nekome koji prima preko 1.500 eura mirovina svejedno porasti za 100 eura. Ministar je kazao kako će i tu s kolegama iz Ministarstva financija vidjeti što se može učiniti po tom pitanju. Jasno, taj zahtjev je i najmanje bitan od SUH-ovih zahtjeva, jer većini umirovljenika opraštanje poreza neće donijeti ništa ili tek malo, ali više pokazuje da li je Vladi stalo da zaustavi sve veće razlike između umirovljenika s niskim i visokim mirovinama. Ministar je kazao i da je provjerio i uvidio da SUH ima brojno članstvo i da je druga najveća udruga umirovljenika Hrvatske, i da ne vidi razloga zašto, kao i dosada što je imao kroz povijest, ne bi imao svog predstavnika u Upravnom vijeću HZMO-a. Držimo ga za riječ, jer nažalost, SUH preko godinu dana čeka na imenovanje svog predstavnika u tijelu koje odlučuje o pitanjima od interesa za više od 1,2 milijuna umirovljenika, ali nadamo se da će novi ministar uskoro ispraviti tu nepravdu. Ono što je puno bitnije je da se konačno krenu rješavati SUH-ovi zahtjevi kojima će se poboljšati položaj umirovljenika te se nadamo da to neće ostati na tek pukim obećanjima.

Saborske mirovine porasle za 1.070 eura u zadnjih pet godina!

Jedna od rijetkih kategorija hrvatskih umirovljenika koja svijet može gledati kroz ružičaste naočale definitivno su bivši saborski zastupnici i članovi Vlade koji su korisnici mirovine po posebnim propisima. Naime, prosječna mirovina za tu kategoriju umirovljenika po zadnje dostupnim podacima HZMO-a u travnju 2026. godine iznosila je 2.437 eura, što bez premca tu kategoriju umirovljenika stavlja na sam vrh po mirovinskim prihodima. Bivši političari, njih ukupno 689 korisnika, nemaju takve brige kao ostali razmišljati kako će preživjeti mjesec jer iz dana u dan poskupljuju hrana, režije i usluge. No, posebno zanimljiv podatak je da su u posljednjih pet godina, odnosno od travnja 2021. godine, mirovine ove kategorije umirovljenika porasle za 1.070 eura! Naime, tada je ovoj kategoriji prosječna mirovina iznosila 10.302 kune, što iznosi 1.367 eura.

Različite stope imaju smisla

Za usporedbu, prosječna „radnička“ mirovina umirovljenika bez posebnih propisa i bez međunarodnih ugovora u travnju 2021. godine iznosila je 2.899 kuna, što je 385 eura, a danas iznosi 668 eura, te su dakle u pet godina porasle za 283 eura. Dakle, mirovine bivših saborskih zastupnika narasle su gotovo trostruko više od prosječnih radničkih, odnosno za 787 eura više. Inače, postoji i marka aviona Boeing 787 i zove se Dreamliner, što bismo s engleskom mogli prevesti kao „avion iz snova“. Tako su i mirovine saborskih zastupnika one o kojima obični smrtnici mogu samo sanjati.

Svjestan sve većih razlika zbog nepovoljne formule usklađivanja SUH je među svoje zahtjeve upućene Vladi i ministarstvu rada i mirovinskog sustava uvrstio i dugogodišnji zahtjev da se mirovine po novome usklađuju po povoljnijoj formuli za one s niskim mirovinama, pa bi onima do 500 eura mirovine se usklađivale sa 120

posto rasta cijena ili plaća, ovisno koji je indeks povoljniji, onima od 500 do 800 eura sa 110 posto, a svim ostalima iznad tog iznosa sa 100 posto, čime bi i oni s visokim mirovinama zapravo profitirali u odnosu na trenutnu formulu usklađivanja 85-15.

Zbog toga i možebitno apsolutno ukinanje poreza na mirovine nije dobro, jer će stvoriti još veću socijalnu nejednakost, jer će primjerice bivšim saborskim zastupnicima mirovine ad hoc skočiti za još 200 eura, čime SUH-ov prijedlog o različitim stopama usklađivanja još više ima smisla, kako se ne bi produbio taj jaz.

Iako je krajem 2011. godine ukinuto pravo na povlaštenu saborsku mirovinu za sve buduće zastupnike, ne treba zaboraviti da je Vlada ljeta nakon izbora 2024. godine povisila plaće državnim dužnosnicima i do 80 posto, čime su praktički osigurali i puno povoljnije mirovine u starosti svim visokim državnim dužnosnicima, bez obzira na stranačku pripadnost.

Gubljenje solidarnosti

Unutargeneracijska solidarnost umirovljenika najavljenim ukinjanjem poreza svim umirovljenicima tako bi bila dodatno narušena, jer većina umirovljenika neće imati nikakve koristi od ukinjanja poreza, a neki će tek dobiti simbolično povećanje mirovina, dok će oni s višim mirovinama, među njima i bivši saborski zastupnici profitirati. No, ponovit ćemo da je upitna i međugeneracijska solidarnost ovakvim potezima, jer sadašnjim radnicima (koji uplaćuju doprinose za današnje umirovljenike) prosječne plaće sporije rastu od prosječnih mirovina saborskih zastupnika. Naime, prosječna plaća u travnju 2021. godine iznosila je 940 eura, a u travnju ove godine 1.552 eura. Dakle, prosječna plaća u pet godina narasla je za 612 eura, dok je prosječna mirovina saborskih zastupnika narasla 1.070 eura. A ta razlika bi potpunim ukinjanjem poreza na mirovine se automatski povećala i za 200 eura u korist bivših nam državnih dužnosnika i ustavnih sudaca, s tim da bi se razlika dodatno povećavala i

zbog sadašnjeg sustava usklađivanja gdje svi dobivaju jednak postotak.

Kako to rade Talijani

SUH-ov prijedlog dijelom je sličan talijanskom modelu usklađivanja mirovina, gdje se mirovine također usklađuju po cenzusima, ali samo vezano uz rast cijena/inflacije. Pa se tako mirovine usklađuju u tri razreda, u iznosima od 100 posto, 90 posto, i 75 posto stope inflacije, ovisno dakle o visini mirovine, gdje oni s višim mirovinama imaju manje stope usklađivanja. No, to nije sve, talijanska Vlada kroz zakone o proračunu redovito uvodi i izvanredna povećanja za primatelje minimalnih mirovina pa tako uz redovno usklađivanje najugroženijim umirovljenicima isplaćuje i dodatne fiksne poticaje. Primjerice, u 2026. su povrh 1,4 posto povećanja mirovina usklađivanjem prema inflaciji, umirovljenicima s niskim mirovinama isplatili dodatno još 1,3 posto fiksnog poticaja. Talijani isplaćuju i 13. mirovinu u punom iznosu prosječne mirovine svima, a oni s nižim mirovinama imaju i 14. dodatak na mirovinu koji se isplaćuje u rasponu od 336 do 655 eura.

Hrvatska Vlada je pak odustala od jednokratnih dodataka koji su dva do tri puta godišnje isplaćivani po cenzusima, te je 2025. uveden jedan godišnji dodatak, čime su oni s nižim mirovinama praktički izgubili dva dodatka. SUH je bio za uvođenje godišnjeg dodatka, ali uz napomenu da se onima s nižim mirovinama osigura i dalje isplata jednokratnih dodataka u bilo kakvom obliku, a što se nije dogodilo. Uvođenjem godišnjeg dodatka konačno su obuhvaćeni oni koji ranije nisu dobivali jednokratne dodatke jer im je mirovina bila iznad cenzusa (zadnji limit 840 eura), no s druge strane napravljen je još veći problem jer oni ugroženiji sad dobivaju manje nego prije. Pa kad uz to vide i da će eventualnim ukinjanjem poreza svim umirovljenicima bivši saborski zastupnici dobiti 200 eura povišice, a oni pak ništa ili malo, njihovo nezadovoljstvo i ljutnja sigurno će biti ogromni.

Igor Knežević

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske
Za izdavača: Igor Knežević, glavni i odgovorni urednik

Uređuje: Uredništvo

Adresa Uredništva: 10 000 Zagreb
Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: telefon/fax: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@suh.hr; Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Zvonko Petrinjak



Tisak: Odranska 18, 10020 Novi Zagreb, mob. 098/704647

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13 Zakona o porezu na promet, oslobođen obveza plaćanja poreza na promet.

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 580 eura; za pola stranice 440 eura i za četvrtinu stranice 290 eura.

Smanjuju li se opravdano iznosi potpore?

Nakon što je preko 15.000 osoba, većinom starijih osoba, preminulo prije nego što su dočekali rješenje ili isplatu inkluzivnog dodatka, reagirale su brojne udruge, među kojima i SUH, jer resorno ministarstvo rada, mirovinskog sustava i socijale prvotno nije imalo namjeru omogućiti nasljednicima ostvarivanje tog prava. Ministarstvo se početkom godine žalilo na odluku Upravnog suda koji je presudio da se nasljednicima mora omogućiti nastavak ili obnova postupka, pa je pod pritiskom javnosti došlo do smjene Piletića i dolaska novog ministra Ružića, te je nakon toga ministarstvo povuklo žalbu, a krajem travnja 2026. i izdalo upute nasljednicima kako da nastave ili obnove postupke za ostvarenje prava koje im pripada po nasljedstvu.



Mnogi će odustati?

No, neke od udruga čiji članovi su korisnici ili nasljednici korisnika inkluzivnog dodatka upozorili su da mnogi nasljednici odustaju od nastavka ili obnove postupka jer jednostavno nemaju vremena, živaca pa čak i novca da se upuštaju u dokazivanje prava s obzirom da zbog nesnalaženja bi morali angažirati i odvjetnike. Dapače, broj od 15.000 preminulih s pravom na inkluzivni dodatak je sigurno veći, ističu udruge, zbog 100.000 neriješenih predmeta koji su na čekanju.

Nakon izdanih uputa ministarstva, 17. svibnja u javnost je izašao podatak kako je Zavod za socijalni rad zaprimio ukupno 1.640 zahtjeva nasljednika, od čega je njih 1.456 zatražilo obnovu, a 184 nastavak postupka, pa će biti zanimljivo pratiti koliko nasljednika će na kraju doista i ostvariti to pravo.

Novi problemi zbog kašnjenja rješenja

No, manjak zaposlenih, veliki broj predmeta i slaba organizacija Zavoda paralelno su iznjedrili i nove probleme, gdje se počelo javljati sve više korisnika inkluzivnog dodatka od kojih je država zatražila povrat stotina ili čak nekoliko tisuća eura, što su neki i učinili. Naime, korisnicima kojima se novim vještačenjem utvrdilo popravljjanje zdravstvenog stanja prebačeni su u nižu razinu potpore, ali je problem nastao što su nova rješenja kasnila mjesecima, pa su tim korisnicima isplaćivani viši iznosi po starom rješenju, da bi se onda od njih tražilo da državi vrate razliku. Primjerice, osoba koja je primala 1. razinu potpore od 720 eura mjesečno te je u siječnju predala novu dokumentaciju za vještačenje, te joj je pet mjeseci kasnije izdano rješenje da je prebačena u 2. razinu potpore od 480 eura, trebala je državi za pet mjeseci vratiti razliku od 240 eura mjesečno, odnosno 1.200 eura ukupno.

Tražiti povrat novca od osoba s visokim stupnjem invaliditeta i onkološkim bolesnicima nije postalo samo moralno već i pravno pitanje, što je ponovno uzburkalo javnost, a resorno ministarstvo je reagiralo i 19. lipnja 2026. poslalo upute u kojima je javnost obaviještena da će otpisati postojeći dug korisnicima, ali i da će vratiti novac svim korisnicima koji su ga uplatili.

Što piše u uputi

U uputi piše kako je „obveza povrata neosnovano primljenih sredstava propisana Zakonom o socijalnoj skrbi i Zakonom o inkluzivnom dodatku, no da se uputom želi donijeti pravednije rješenje i izbjeći situacije u kojima najranjivije skupine društva naknadno vraćaju sredstva državi“.

Tako će se novi pripadajući iznos inkluzivnog dodatka, koji može biti i viši u slučaju da se nečije zdravstveno stanje pogoršalo, početi isplaćivati korisniku s prvim danom mjeseca u kojem se donosi novo rješenje, dakle bez traženja povrata razlike. U uputi se navodi kako joj je cilj prekid stvaranja novih slučajeva dugovanja, a korisnicima kojima je zbog poboljšanja zdravstvenog stanja smanjen iznos inkluzivnog dodatka, osigurava se najviši stupanj sigurnosti i mogućnost planiranja, te se rješavaju svi postojeći sporovi te odgovorno i na vrijeme donosi odluka o sprečavanju izvjesnih i nepotrebnih sudskih troškova.

Na kraju upute se navodi i da je pokrenuta evaluacija Zakona o inkluzivnom dodatku kao podloga za široku javnu raspravu i pripremu što kvalitetnijih zakonskih izmjena i dopuna, pa će SUH s opreznosti pratiti i sudjelovati u eventualnim poboljšanjima tog zakona.

Isti nalaz, niži iznos dodatka?

Naime, objavljena uputa se čini kao pozitivno rješenje u korist korisnika, no medijima su se počeli javljati korisnici inkluzivnog dodatka koji tvrde da se njihovo zdravstveno stanje nije promijenilo nabolje, a novim rješenjem su prebačeni u niži iznos potpore.

Takav jedan slučaj je i 30-godišnja Tea Majić koja boluje od rijetkog genetskog sindroma zbog kojeg svakodnevno uzima velik broj lijekova i hormonske terapije. Mediji su prenijeli njezinu priču kako su je unatoč identičnim nalazima rješenjem prebacili na dvije razine niže i smanjili inkluzivni dodatak za gotovo 300 eura mjesečno. Nije tajna da su stručne službe ministarstva pri pripremi zakona tijekom 2023. godine ozbiljno promašile u procjeni broja korisnika i troškova, no to ne smije utjecati da se korisnicima umanjuju postojeća prava.

Igor Knežević

Zagrebački Versailles je daleko više od

Tihana Stepinac Fabijanić, prof. engleskog jezika i etnologinja, iako u mirovini, predano radi na očuvanju samoborskog povijesno-kulturnog identiteta. Iz zanimljivog razgovora s prof. Stepinac Fabijanić donosimo cijelu nisku bisera iz raskošnog kulturnog blaga živopisnog Samobora.

➤ **Gospođo Stepinac Fabijanić, rođena ste Samoborka, stjecajem okolnosti živjeli ste, školovali se i radili i u drugim hrvatskim gradovima. Danas kad ste u mirovini, opet živite u svom rodnom gradu. I djelujete, društveno ste angažirani kroz neke od samoborskih udruga, s ciljem da što više učinite na očuvanju i revitalizaciji tradicijske kulturne baštine.**

Da, rođena sam u Samoboru, međutim, moj otac kao liječnik s prezimenom Stepinac nije mogao dobiti posao u Samoboru, pa smo se odselili u Pulu. U Puli sam završila osnovnu školu i gimnaziju, a u Zagrebu sam završila engleski jezik i etnologiju na Filozofskom fakultetu. Etnologija je vrlo brzo postala, rekla bih i ostala, moj glavni interes. Kao profesorica engleskog jezika radila sam tek šest mjeseci. Radni vijek provela sam kao istraživačica iz područja tradicijske arhitekture i običaja u HAZU u Zavodu za povijesne i društvene znanosti u Rijeci. Moje je područje bilo tradicijsko graditeljstvo, običaji i tradicijske nošnje. Revitalizacija kao osnova, a kojom se i danas bavim. Evo, sad sam opet u Samoboru i bavim se povijesno-kulturološkim temama ovog lijepog grada. Prije nekoliko godina suprug i ja kupili smo kuću u centru grada, izgrađenu 1863. godine. Ideja je bila da je obnovimo da ostane autentična, što nam je u dobroj mjeri uspjelo. Ipak, to nije lak zadatak. Nema više starih majstora, primjerice, odgovarajuće stolare smo teško našli kako bi nam napravili stolariju što je vjernije moguće. U preuređenju kuće mnogo nam je pomogao naš sin koji je po zvanju i zanimanju arhitekt, a koji je za taj projekt i nagrađen 2024. godine.

➤ **Možete li nam reći nešto o povijesnim etapama u razvoju Samobora?**

Tragove naseljavanja na ovom području nalazimo u paleolitiku. Kroz samoborsko gorje već je u (pred)rimsko doba prolazila vrlo važna cesta. Zatim Srednji vijek, tu nam je bitna godina 1242., kada je kralj Bela IV. dodijelio Samoboru status slobodnog kraljevskog trgovišta. Nadalje, od 15. do 18. stoljeća govorimo o periodu razvoja trgovine i različitih cehova. U obližnjim Rudama bila su nalazišta željezne rude i bakra. Samobor u 18. stoljeću postaje jedno od najvažnijih obrtničkih središta u regiji. Krajem 19. stoljeća započinje organizirani turizam, a s 20. stoljećem započinje suvremeno doba, doba industrijalizacije i gospodarskog prosperiteta. Držim da je bit održivosti lokalne zajednice uvijek bila oko međusobnog pomaganja, trgovanja i suradnje. Samoborci su pomogli Beli IV. da se kod njih skloni, on im je zauzvrat dao Povelju, ali Samoborci su se itekako morali boriti za slobodu sljedećih petsto godina jer su ih zauzdavali vlastelini, posebno Samobor grada (danas ruševnog Staroga grada), koji su crpili rude i od toga dobro živjeli. Osim ruda, tu su i šume i drugi resursi, naravno. Ako dobro pogledamo, kroz cijelu se povijest teži okupljanju, zajedništvu i suradnji unutar zajednice. I upravo to je dovelo do razvoja trgovine, obrta, a kasnije i turizma.

➤ **Kad i kako počinje turistička povijest Samobora? Kako je Samobor postao najdraže izletišta Zagrepčana?**

A.G. Matoš je opisao Samobor kao zagrebački Versailles. U drugoj polovici 19. stoljeća, zapravo krajem 19. i početkom 20. stoljeća Zagrepčani sve više i više počinju otkrivati prirodne ljepote samoborskog kraja. Imućnije obitelji gradile su vile u Samoboru i okolici. To su bile tadašnje vikendice. Samoborci su



Pri kipecu na Florijanovskoj prošeciji

imali svoje vlastite proizvode, nudili su izletnicima, planinarima, ukusne obroke i domaće vino. Početkom 20. stoljeća Samobor je imao tri hotela. Sad smo u jednom od njih, u Hotelu Lavica. Ovo mjesto gdje vodimo ovaj razgovor, to je nekad bila konjušnica Livadićeva dvorca, današnjeg Samoborskog muzeja. Izrazito popularno samoborsko kupalište, bazen na Vugrinščaku, otvoreno je 1889. godine. Samo godinu dana ranije stigla je preporuka iz Beča da se sva pričuvena sredstva Samoborske štedionice moraju poslati u Beč za potrebe proslave godišnjice vladanja Franje Josipa. Dioničari su odlučili kako će umjesto toga svoju odanost caru iskazati izgradnjom bazena na Vugrinščaku, a zatim je tamo izgrađen Hidropatički Zavod, koji su pokrenuli lokalni liječnik i apotekar na ideji Kneipp-ovih toplo-hladnih kupki. Tada je u ovom dijelu Europe to bio hit. Ljudi su dolazili, dame su se dolazile kupati, sve je bilo na jednoj zavidnoj razini. I tad počinju nicati vile koje su pružale mogućnost prenoćišta. Na glavnom gradskom trgu nalazio se Hotel Gradu Trstu, u čijoj je kavani osnovana prva čitaonica. Zašto takav naziv hotela? Pa jednostavno, jer je bio na križanju starih putova, s jedne strane preko samoborskih dolina i gorja prema moru, odnosno kroz današnju Šmidhenovu cestu i Breganu u smjeru prema Emoni (Ljubljani) i Trstu. U siječnju 1901. počinje voziti legendarni vlak Samoborček koji je svakodnevno prevozio učenike, radnike, kumice, ali i izletnike. Moj je pradjed živio na Rudama i bio je vlasnik velike krčme. On bi s kočijom odlazio na kolodvor po zagrebačke izletnike koji bi stigli Samoborčekom. Bili su to planinari koji bi odlazili na Oštrc, najviši vrh srednjeg grebena Samoborskog gorja. Na povratku bi se najeli i napojili u njegovoj krčmi K Rudaru, a on bi ih onda svojom kočijom opet odvezao do Samoborčeka na njihovom povratku u Zagreb. A što je to ako nije turizam? Samoborček je prestao voziti 1979. godine.

➤ **Aktivna ste članica Udruga Samoborske kralušice. O čemu je riječ?**

Udruga Samoborske kralušice posvećena je zaštiti, očuvanju i revitalizaciji kulturne baštine samoborskog kraja, s posebnim naglaskom na izradi autohtonog kraluša, tradicijskog nakita. Ovo što ja trenutno nosim oko vrata – košec, samo je mali dio raskošnog kraluša. Kraluš je nakit iz samoborskog kraja, međutim, ima ga dosta i u okolici Samobora i Zagreba, ali se drugačije naziva. Proizašao je iz nakita velikašica koje su, u sad već davno doba, naručivale iz Venecije različite perlice od Murano stakla i slično, i od tih perlica bi izrađivale ogrlice i nakit. Njihovim se to sluškinjama jako svidjelo pa su i same počele izrađivati nakit od jeftinijih perlica do kojih su mogle doći. Dakle, ženska kreativnost je kroz nakit cvjetala i još uvijek cvjeta. Kraluš je vrlo bitan detalj ženske samoborske nošnje. Ženska se samoborska nošnja sastoji od oplečka (lanena košulja bogato izvezena s

kremšnita i fašnika

ukrašenim rukavima), rubače (široka i dugačka suknja), dolnice (jedna ili dvije podsuknje), fertuna (ukrasna pregača koja se nosi preko rubače), lajbeka (ukrašeni šareni prslučić koji se nosi preko oplečka) i tibetne marama (svileni ili vuneni rupci koji se vežu ispod brade). U vili Allnoch je u tijeku izložba Mamica – Kikla, moda koja ne zalazi. Izložba je posvećena tradicijskom odijevanju i životu samoborskih seoskih žena. Kikla je nastala pod utjecajem jedne Austrijanke koja je došla živjeti u jedno od samoborskih sela krajem 19. stoljeća, u doba kada su se žene već počele "preslačiti" (u kupovnu robu). Bila je krojačica. Htjela je suknju i bluzu promijeniti i učiniti ih praktičnijima pri nošenju i radu, i onda je sašila neku vrstu haljine, po uzoru na alpsku dirndlicu. Takve suknje sa spojenim modracem izrađivane su od kupovnih materijala, a ne od domaćih tkanih. U njima su žene lijepo izgledale i imale lijepo držanje, čak im je i košare na glavama bilo na neki način lakše nositi. Kralušice u udruzi su zgodne i vrijedne žene u godinama, rado u svemu sudjeluju i ono što rade, rade zdušno. Ono što mi je kao etnologinji jako drago je to što se i mlađi kolege iz muzeja rado bave izučavanjem i promoviranjem nošnje, a posebno jedan veliki entuzijast samoborske tradicijske baštine Radovan Librić bavi se i pitanjem očuvanja nošnji, običaja, te drugog nasljeđa. Okupio je nekoliko udruga, dijelom i vjerskih, pa se tako prošle 2025. godine slavilo 300 godina svakogodišnjih svečanih odlazaka Samoborki i Samoboraca na hodočašće u Mariju Bistircu.

➤ **Članica ste Upravnog odbora Udruge Oživljena povijest Samobora. Koji ste običaj iz povijesti uspjeli oživjeti svojim angažmanom?**

Kroz udrugu je npr. oživljena lokalna procesija (procesija) na Dan svetog Florijana, 4. svibnja, koja se održava već treću godinu zaredom. Krajem 18. stoljeća veliki je požar progutao gotovo pola Samobora, te su građani počeli za zaštitu stavljati takozvane kipece na svoje kuće. To su male zavjetne kapelice, sa slikama ili kipovima svetaca, koje se uređuje tradicijskim cvjetnim lancima izrađenim od šarenog papira, te svijećama. Kad hodate Starogradskom ulicom možete vidjeti lijepe primjerke kipeca. Procesija se kreće od glavne crkve svete Anastazije/Staše/Tažice, preko Starogradske ulice sve do crkvice sv. Mihalja u Taborcu, s usputnim blagoslivljanjem kipeca, pjesmom i molitvom.

➤ **Ukupno, kako u sadašnjem trenutku vidite Vaš rodni grad Samobor? Velikoj većini ljudi prva asocijacija na Samobor su kremšnite i fašnik. Što biste voljeli da se promijeni u tom smislu?**

Samobor sagledavam identitetski. Ne vidim da se razvijamo na tragu naših stvarnih vrijednosti. Turisti dođu, malo prošeću i uglavnom se zadrže na glavnom trgu, Trgu kralja Tomislava. Samobor je daleko više od toga. A što je, recimo, s Taborcem, najstarijim dijelom grada, koji je do 18. stoljeća bio pregrađen zaštitnim zidom? Samobor ima i mogao bi ponuditi daleko više sadržaja. Ljudi vide fasadu, nešto što ih podsjeća na povijest, ali suštinski ne razumiju što je Samobor. To je grad kojeg su stvarali mali obrtnici koji su u prednjem dijelu svojih kuća imali obrtnu radionicu, iza kuće vrt i voćnjak, na obroncima vinograde, a dolje niz rječicu Gradnu na polju su uzgajali žitarice, te kosili travu za svoju stoku. Živjeli su tradicijskim načinom koji je podrazumijevao solidarnost i razmjenu znanja. Danas na Fašniku Samoborci gotovo da više i ne sudjeluju. Fašnik pa i ostala događanja u gradu vode neki ljudi sa strane koji dođu obaviti posao, trgovinu i odu dalje. Ne postoji razvojna potka za određeni projekt, pa da se onda iz toga gradi dalje u korist Samoboraca. Sve se pretvorilo u manifestaciju, samo za tu određenu priliku. Godine 2025. održali



Tihana Stepinac Fabijanić u samoborskoj narodnoj nošnji

smo znanstveno-stručni multidisciplinarni skup Povijesne jezge malih gradova – revitalizacija i lokalne zajednice u Otvorenoj galeriji Allnoch Samoborskog muzeja. Na tom skupu se jako dobro moglo vidjeti koliko npr. susjedi Slovenci bolje čuvaju i oživljavaju tradicijsku baštinu. Trebamo educirati i osvještavati naše mlade, školarce. Potrebne su nam radionice, mjesta susreta svih generacija, na kojima se čudesno mogu obnoviti neka stara znanja, govoriti o starim zanatima. Puna su nam usta riječi "održivost", a ne živimo tako, mi ne idemo u smjeru održivog življenja. Najesen ću postaviti izložbu sa starim razglednicama Samobora. Usred Taborca, najstarijeg dijela, ujedno jako zapuštenog, postoji ugrožena kuća za koju sam se trudila da bude promovirana povodom ovogodišnje dvjestote godišnjice rođenja Samoborca Skendera Fabkovića, vrsnog pedagoga, pisca, novinara i školnika, kako su ga u ono doba zvali. Ta njegova rodna kuća samo što se ne sruši. Zato sam pokrenula pitanje mogućnosti njene kupnje, obnove i usklađivanja sadržaja koji bi se na tom prostoru mogli odvijati, a u korist lokalne zajednice i cijelog Samobora, npr. kao centar starih (i novijih) zanata s radionicama svih generacija.

➤ **Što su pozitivni primjeri kulturnih događanja u Samoboru?**

Samobor ima fantastično razvijenu glazbenu kulturu još od Iliraca, taj trend traje od Ferde Livadića. Na mjestu gdje je sada Samoborski muzej, 1833. Ljudevit Gaj je napisao Još Hrvatska ni propala, koju je Livadić iste večeri uglazbio. Imamo Glazbenu školu, s dugom tradicijom Tamburaškog društva. Možemo se pohvaliti i Gradskom glazbom pa i jazzom, dakle, mnogo vrsta glazbe i to s koncertima na visokom nivou. Imamo i književne susrete, pjesničko događanje Vrazova Ljubica, Samoborske haiku susrete, Samoborske pjesničke večeri..., kao i brojne udruge te galerije za likovnu kulturu. Takve kulturne priredbe imaju svoju publiku, ali se u dobroj mjeri izgube u ponudi događanja koja nisu vezana za Samobor, već uz zaradu i jeftinu zabavu. Ja sam po prirodi entuzijast i sve ću učiniti da se zadrži pravi duh Samobora i samoborskog kulturno-povijesnog identiteta.

Melita Funda

Održani 16. Susreti direktora/ ravnatelja fondova/zavoda za mirovinsko i invalidsko osiguranje država nastalih na području bivše SFRJ i Republike Austrije



U Mariboru su **od 10. do 12. lipnja 2026.** održani 16. Susreti direktora i ravnatelja fondova/zavoda za mirovinsko i invalidsko osiguranje država nastalih na području bivše SFRJ i Republike Austrije u organizaciji Zavoda za *pokojninsko in invalidsko zavarovanje* Slovenije.

Na Susretima, čija je središnja tema bila **Aktivnosti za sprečavanje pogrešaka i prijevара u zavodima/fondovima**, uz domaćine, sudjelovali predstavnici zavoda i fondova iz Republike Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Republike Srbije, Crne Gore, Republike Sjeverne Makedonije i Republike Austrije.

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje zastupao je ravnatelj **Ivan Serdar**, a na Susretima su sudjelovali i zamjenik ravnatelja **Ivo Bulaja**, pomoćnica ravnatelja za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja, doplatka za djecu i nacionalne naknade za starije osobe **Suzana Dvorski**, pomoćnica ravnatelja za provedbu uredbi Europske unije i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju **Antonija Krolo Vasilj**, pomoćnik ravnatelja za mirovinsko osiguranje **Šimo Šiljeg**, pomoćnik ravnatelja za informatiku **Luka Ljubičić**, pomoćnica ravnatelja za ekonomske poslove **Nada Nekić** te predstojnica Ureda ravnatelja **Petra Modlić**.

Ravnatelj Ivan Serdar istaknuo je važnost razmjene iskustava, pokretanja inicijativa za daljnje unaprjeđenje međusobne suradnje i implementaciju novih digitalnih tehnologija u sustave poslovanja.

Pomoćnica ravnatelja Suzana Dvorski predstavila je novi Zakon o mirovinskom osiguranju, a pomoćnica Antonija Krolo Vasilj prikazala je poslovna rješenja i sustav kontrola koje se u HZMO-u provode u cilju sprečavanja pogrešaka i prijevara. Pomoćnik ravnatelja Luka Ljubičić upoznao je sudionike s praktičnom primjenom umjetne inteligencije u poslovanju HZMO-a.

16. Susreti bili su još jedna prilika za dodatno unaprjeđenje uspješne dugogodišnje međusobne suradnje na korist zajedničkih korisnika i osiguranika.

Nova organizacija rada HZMO-a od 1. srpnja 2026.

Izmjenama Statuta Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (NN, broj 69/2026), koje stupaju na snagu 1. srpnja 2026., proširena je nadležnost svih područnih ustrojstvenih jedinica HZMO-a za rješavanje zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja u prvom stupnju primjenom svih međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju.

Dosadašnjim odredbama članka 18. podstavka 1. Statuta poslovi rješavanja o pravima iz mirovinskog osiguranja primjenom svih međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju bili su u nadležnosti Područne službe u Zagrebu, dok su prema članku 16. podstavku 2. ostale područne ustrojstvene jedinice bile nadležne za rješavanje u prvom stupnju o pravima iz mirovinskog osiguranja primjenom međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju s Bosnom i Hercegovinom, SR Jugoslavijom (Republikom Srbijom), Republikom Crnom Gorom i Republikom Sjevernom Makedonijom.

Izmjene Statuta rezultat su provedbe II. faze projekta *Rješavanje o pravu na mirovinu primjenom uredbi Europske unije i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju - decentralizacija*, kojim su stvoreni organizacijski i kadrovski preduvjeti za decentralizaciju ovih poslova. U sklopu navedenog projekta provedene su edukacije radnika koji će u okviru poslova svog radnog mjesta primjenjivati sve međunarodne ugovore o socijalnom osiguranju, čime je omogućeno da se od 1. srpnja 2026. o tim predmetima odlučuje u svim područnim ustrojstvenim jedinicama HZMO-a. Upravo zbog proširenja nadležnosti bilo je potrebno izmijeniti odredbe članaka 16. i 18. Statuta HZMO-a.

Novim decentraliziranim ustrojem rasteretit će se Područna služba u Zagrebu, a korisnicima će se omogućiti veća dostupnost usluga na području

cijele Republike Hrvatske te ažurnije rješavanje zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja primjenom međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju.

Iz Izvješća o radu i poslovanju HZMO-a za 2025.



Na 24. sjednici održanoj 15. lipnja 2025. Upravno vijeće HZMO-a donijelo je Izvješće o radu i poslovanju Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2025. te ga uputilo Hrvatskom saboru na prihvaćanje. Predmet godišnjeg izvješća Zavoda je obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i rad Zavoda. Poslove iz svoje mjerodavnosti Zavod je i u protekloj godini obavljao u skladu s propisima te Financijskim planom i Godišnjim planom rada Zavoda za 2025. koje je donijelo Upravno vijeće Zavoda.

Na dan 31. prosinca 2025. u Zavodu je bilo evidentirano **1 729 787 osiguranika i 1 228 747 korisnika** tako da je omjer između te dvije skupine bio **1,41 : 1** (u 2023. godini omjer je bio 1,35 : 1, a u 2024. bio je 1,39 : 1). Ukupni prihodi Zavoda u 2025. iznosili su 9,359 mlrd. EUR, a rashodi 9,355 mlrd. EUR. Rashodi za mirovine i mirovinska primanja iznosili su 9,197 mlrd. EUR, a u odnosu na 2024. godinu veći su za 10,80 %.

Od 1. siječnja 2025. mirovine su usklađene za 3,03 %, a od 1. srpnja 2025. za 6,48 % (ukupna godišnja stopa usklađivanja mirovina bila je 9,72 %).

Prosječna sveukupna mirovina (mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, mirovine Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja i Hrvatskog vijeća obrane), bez mirovina ostvarenih primjenom uredbi Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, umanjena za porez, za prosinac 2025. iznosila je 689,79 EUR, a udio te mirovine u prosječnoj neto plaći iznosio je 46,2 %.

Prosječna sveukupna starosna mirovina (ostvarena prema ZOMO-u) za prosinac 2025., bez mirovina ostvarenih primjenom uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, umanjena za porez, iznosila je 680,39 EUR ili 45,54 % prosječne neto plaće, a prosječan mirovinski staž korisnika te mirovine iznosio je 33 godine i 3 mjeseca.

Prosječna starosna mirovina (ostvarena prema ZOMO-u) određena na temelju mirovinskog staža od 40 i više godina za prosinac 2025., bez mirovina ostvarenih prema uredbama EU i međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju, umanjena za porez, iznosila je 1.005,68 EUR ili 67,31 % prosječne neto plaće, a temelji se na prosječnom mirovinskom stažu od 43 godine i 5 mjeseci.

Važnu novinu u mirovinskom sustavu predstavlja uvođenje godišnjeg dodatka na mirovinu koji je prvi put isplaćen u 2025. godini u iznosu od 6 EUR za jednu godinu mirovinskog staža svim korisnicima mirovine na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske o vrijednosti godišnjeg dodatka za jednu godinu mirovinskog staža za 2025. godinu. Korisnici mirovina u prosjeku su ostvarili godišnji dodatak na mirovinu u iznosu od oko 177 EUR, što predstavlja prosječno mjesečno uvećanje mirovine od približno 15 EUR.

Na povećanje prosječne mirovine u 2025. godini utjecale su i ostale zakonske izmjene koje su stupile na snagu 1. srpnja 2025. godine, ponajprije povoljnija formula za usklađivanje mirovina, povećanje dodanog staža za svako rođeno ili posvojeno dijete sa 6 na 12 mjeseci po djetetu i dodatno povećanje najnižih mirovina za 3 %.

Novi model obiteljskih mirovina, koji je uveden u 2023. godini, značajno je poboljšao primjerenost mirovina za nešto manje od 300 000 korisnika. Korisnicima obiteljske mirovine ostvarene prema ZOMO-u prosječna mirovina povećana je za 10 %, odnosno u prosjeku za otprilike 45 EUR, dok je korisnicima osobne mirovine i dijela obiteljske mirovine prosječan bruto iznos dijela obiteljske mirovine iznosio 123 EUR.

KORISNICI MIROVINA - statistika za svibanj 2026. – isplata u lipnju 2026.

Vrsta mirovine	Broj korisnika	Prosječna neto mirovina
Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - ZOMO*		
Starosna mirovina	409 690	720,47 EUR
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35. ZOMO-a	59 525	799,87 EUR
Starosna mirovina prevedena iz invalidske - čl. 58. ZOMO-a	60 985	650,03 EUR
Prijevremena starosna mirovina bez smanjenja polaznog faktora	97 766	745,62 EUR
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO-a	379	641,48 EUR
Invalidska mirovina	80825	530,14 EUR
Obiteljska mirovina	152 032	545,86 EUR
I. UKUPNO - ZOMO	943 461	668,81 EUR
II. Djelatne vojne osobe - DVO	16 224	952,71 EUR
III. Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata - ZOHBDR	72 399	1.444,77 EUR
IV. Pripadnici Hrvatskog vijeća obrane - HVO	8 041	820,68 EUR
SVEUKUPNO I.+II.+III.+IV.	1 040 125	728,43 EUR
Prosječna starosna ZOMO mirovina s mirovinskim stažem od 40 i više godina	100 924	1030,72 EUR
Korisnici osnovnih mirovina	29 038	866,50 EUR
Korisnici najniže mirovine kojima je mirovina određena prema ZOMO-u	281 817	476,42 EUR
Korisnici kojima je isplaćena osobna i dio obiteljske mirovine (DOM)	112 617	737,76 EUR

* bez međunarodnih ugovora

Ukupan broj osiguranika	1 780 476
Ukupan broj korisnika mirovine	1 234 203
Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika	1:1,44
Prosječna neto plaća u Republici Hrvatskoj za travanj 2026.	1.552 EUR
Prosječna sveukupna starosna mirovina ZOMO korisnika koji su pravo na mirovinu ostvarili u 2026. godini (bez međunarodnih ugovora)	720,98 EUR
Korisnici mirovina - muškarci (46,50 %)	574 067
Korisnici mirovina - žene (53,50 %)	660 136
Prosječan mirovinski staž ukupnog broja korisnika mirovina - ZOMO	32 godine
Prosječna dob ukupnog broja korisnika mirovina - ZOMO	73 godine
Prosječan mirovinski staž korisnika starosne mirovine ostvarene u 2026. godini - ZOMO	36 godina
Prosječna dob korisnika starosne mirovine ostvarene u 2026. godini - ZOMO	64 godine



Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U SRPNJU 2026.

UPRAVNO VIJEĆE HRVATSKOG ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

Dana 23. lipnja 2026. godine održana je 47. redovna sjednica Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO). U nastavku izdvajamo najvažnije odluke.

Novi lijekovi i pomagala na listama HZZO-a

Na Osnovnu listu lijekova HZZO-a stavljena su četiri nova lijeka: frukvintinib – za liječenje metastatskog kolorektalnog karcinoma, serplulimab – za liječenje raka pluća malih stanica, omaveloksolon – za liječenje Friedreichove ataksije i karteololklorid – za liječenje glaukoma.

Na Dopunsku listu lijekova HZZO-a stavljena su tri nova lijeka: trifaroten – za liječenje akni (acne vulgaris), fezolinetant – za liječenje simptoma povezanih s menopauzom i frovatriptan – za liječenje migrene.

Uz lijek nintedanib dodana je nova indikacija za liječenje progresivne fibrozirajuće intersticijske bolesti pluća te je lijek uvršten kao lijek koji se izdaje na recept.

Lijek kanabidiol također je uvršten kao lijek koji se izdaje na recept.

U redovnoj proceduri na liste lijekova HZZO-a stavljene su generičke paralele već postojećih lijekova.

Na Osnovnu listu pomagala stavljena su istovrsna, generička pomagala za kretanje, pomagala kod šećerne bolesti, obloge za rane, pomagala za disanje i druga pomagala.

Novi materijali za ispune u okviru dentalne zdravstvene zaštite

Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o dentalnoj zdravstvenoj zaštiti iz obveznog zdravstvenog osiguranja obuhvaćene su i izmjene vezane uz Zakon o provedbi Uredbe (EU) 2017/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o živi i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1102/2008 („Narodne novine“, broj 13/26.).

Posebno napominjemo kako se navedenim izmjenama ne mijenja standard prava, već je isti preglednije prikazan, osim u dijelu koji se odnosi na standardne materijale za ispune u okviru prava na dentalnu zdravstvenu zaštitu iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, koji su usklađeni s gore navedenim Zakonom.

Od 1. srpnja 2026. godine, kao zamjena za dentalni amalgam za sve kategorije osiguranih osoba, dodatno se uvode stakleno-ionomerni cementi i hibridni stakleno-ionomerni cementi.

IZ SADRŽAJA:

- Novi lijekovi i pomagala na listama HZZO-a
- Novi materijali za ispune u dentalnoj zdravstvenoj zaštiti



NOVOSTI KOJE DONOSI PRAVILNIK O KRITERIJIMA I NAČINU OSTVARIVANJA PRAVA IZ OBVEZNOGA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

(2.dio)

- Novosti koje donosi Pravilnik o kriterijima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja (2. dio)

- Naknada plaće zbog njege člana obitelji

Isplatne liste

Sukladno članku 80. ZOZO-a HZZO je ovlašten radi utvrđivanja točnosti podataka i činjenica o kojima ovisi ostvarivanje prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja provesti kontrolu poslovnih knjiga, financijske dokumentacije i drugih evidencija obveznika uplate doprinosa.

Temeljem navedene zakonske odredbe, a radi provjere podataka iz tiskanice „Potvrda o plaći“, odnosno jesu li iskazane plaće isplaćene radniku u propisanom šestomjesečnom razdoblju koje je prethodilo mjesecu nastanka osiguranog slučaja te da iskazane plaće ne sadrže isplate koje se ne uračunavaju u osnovicu od koje se utvrđuje naknada plaće, HZZO se ovlašćuje zatražiti od poslodavca platne liste.

Naknada plaće zbog njege člana obitelji

Dopunjena je odredba kojom se propisuje u kojem slučaju osiguranici ne ostvaruju naknadu plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad.

Pored toga da ista ne pripada osiguraniku za vrijeme dok se nalazi na godišnjem odmoru ili plaćenom dopustu. Također, naknadu plaće ne može ostvariti niti osiguranik ako se za isto dijete koristi pravo na naknadu plaće tijekom rodiljnog dopusta od strane drugog osiguranika.

Naime, naknada plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad radi njege oboljelog djeteta tereti sredstva HZZO-a od prvoga dana kao i naknada plaće za vrijeme rodiljnog dopusta.

S obzirom na navedeno, temeljem ZOZO-a osiguranici ne mogu za isto dijete istovremeno ostvariti dvije naknade plaće koje terete

sredstva HZZO-a po različitim osnovama. Međutim, ako jedan roditelj koristi pravo na naknadu plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad radi njege oboljelog djeteta, drugi roditelj za to isto dijete može koristiti privremenu spriječenost za rad radi pratnje djeteta upućene na liječenje ili liječnički pregled ugovornom pružatelju zdravstvene zaštite HZZO-a izvan mjesta prebivališta odnosno boravišta osigurane osobe koja se upućuje.

Također, pravo na naknadu plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad radi njege oboljelog djeteta može za isto dijete koristiti jedan roditelj, unatoč tome što je drugi roditelj za isto dijete u korištenju roditeljskog dopusta i drugih prava iz sustava rodiljnih i roditeljskih potpora, osim za vrijeme korištenja rodiljnog dopusta koje pravo se ostvaruje za dijete od rođenja do navršenih šest mjeseci djeteta na teret sredstva obveznog zdravstvenog osiguranja.

Podnošenje zahtjeva za povrat isplaćene naknade plaće

Pravna odnosno fizička osoba – poslodavac koji je isplatio osiguraniku naknadu plaće koja tereti sredstva HZZO-a ili državnog proračuna ima pravo podnijeti zahtjev za povrat isplaćene naknade plaće u roku od tri godine od dana dospijeca naknade plaće. Zahtjev se podnosi digitalnim putem ispunjavanjem obrasca o isplaćenim naknadama plaće objavljenom na mrežnoj stranici HZZO-a u rubrici e-Zdravstveno, osim u slučaju opravdane nemogućnosti uspostave zahtjeva digitalnim putem kada poslodavci iznimno mogu HZZO-u uspostaviti zahtjev u papirnatom obliku.

Poslodavac koji zahtjev za povrat isplaćene

naknade plaće dostavlja digitalnim putem nije u obvezi priložiti propisanu dokumentaciju (tiskanica „Potvrda o plaći“ i tiskanica „Izvješće o privremenoj nesposobnosti/spriječenosti za rad“ te dokumentaciju o izvršenim isplatama naknada plaće) osim na zahtjev radnika HZZO-a radi provjere iskazanih podataka.

Dakle, Pravilnikom se propisuje primarno podnošenje zahtjeva za povrat isplaćene naknade plaće (refundacija) digitalnim putem, a samo u slučaju opravdane nemogućnosti poslodavac može podnijeti zahtjev u papirnatom obliku (primjerice: u slučaju nemogućnosti podnošenja zahtjeva zbog tehničkih poteškoća).

Evidentiranje i izdavanje Izvješća o privremenoj nesposobnosti/spriječenosti za rad (Izvješće)

Formalizira se postupanje izabranog doktora vezano uz evidentiranje i izdavanje Izvješća. U skladu s člankom 53. Pravilnika, izabrani doktor nadležan za utvrđivanje i vođenje privremene nesposobnosti odnosno spri-

ječenosti za rad obvezan je evidentirati u CEZIH-u Izvješće, a na zahtjev osigurane osobe Izvješće izdati u papirnatom obliku.

Satna osnovica

Člankom 55. stavkom 4. ZOZO-a propisuje se da se pod punim radnim vremenom u smislu ZOZO-a smatra rad od 40 sati tjedno, ako posebnim propisom, pravilnikom o radu, kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca ili ugovorom o radu nije drugačije utvrđeno.

U skladu s ovlaštenjem iz ZOZO-a, kojim je HZZO ovlašten pobliže urediti način utvrđivanja osnovice za naknadu plaće za vrijeme privremene nesposobnosti odnosno spriječenosti za rad za sve osiguranike (zaposlene i samozaposlene), osnovica za naknadu plaće utvrđuje se kao satna osnovica, a prema mjesečnom fondu sati za puno radno vrijeme od 40 sati tjedno, ako posebnim propisima nije drugačije utvrđeno.

Navedenim su se uskladile odredbe Pravilnika kojima se uređuje satna osnovica sa odredbama ZOZO-a.

(Nastavak u sljedećem broju)



- Podnošenje zahtjeva za povrat isplaćene naknade plaće

- Evidentiranje i izdavanje Izvješća o privremenoj nesposobnosti/spriječenosti za rad (Izvješće)

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - Direkcija

Margaretska 3, 10000 ZAGREB

www.hzzo.hr

Za nakladnika: ravnatelj prim. Zvonimir-Ante Korda dr. med., spec.

Urednice priloga: Martina Furlan, dipl. iur. i Nevenka Mirković, dipl. iur.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI

za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979

za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

SKRB O SLUHU

Zašto dobar sluh jača i našu mentalnu kondiciju?

Dobar sluh igra središnju, često podcijenjenu ulogu, osobito u vezi s demencijom i mentalnim zdravljem. Oni koji brinu o svom sluhu ostaju aktivni u razgovoru i čuvaju bistrinu uma, objašnjava stručnjak za slušnu akustiku iz Neurotha.

Postoji uska povezanost između sluha i kognitivnog zdravlja – što skrb o sluhu čini još važnijom. Stručnjaci za slušnu akustiku u Neurothu na to posebno žele upozoriti jer u Europi trenutačno oko 196 milijuna ljudi živi s nekim oblikom oštećenja sluha, a do 2050. taj će broj narasti na oko 236 milijuna. To može imati snažan utjecaj i na osobno mentalno i kognitivno zdravlje. Nije slučajno da se neliječeni gubitak sluha smatra jednim od najvećih promjenjivih čimbenika rizika za demenciju.

neliječenim gubitkom sluha dijagnoza demencije u prosjeku postavlja dvije godine nakon pojave prvih simptoma. Kod osoba koje koriste slušna pomagala, taj se period produžuje na prosječno četiri godine.

Održavanje dobrog sluha stoga je presudan čimbenik za produženje zdravog životnog vijeka i prevenciju bolesti poput demencije i depresije. Profesionalno testiranje sluha uvijek je prvi korak prema boljem slušanju i jačoj kognitivnoj kondiciji.



Pravovremena skrb o sluhu je važna

„Što se ranije otkrije gubitak sluha, to je bolje za naš mozak. Individualno prilagođena slušna pomagala potiču mentalne sposobnosti, poboljšavaju razumijevanje govora u složenim okruženjima i podupiru društvenu interakciju“, kaže stručnjak za slušna pomagala Neurotha Dejan Brdarić. U testiranjima, korisnici modernih slušnih sustava pokazuju slične rezultate pamćenja kao i osobe bez gubitka sluha. Moderna slušna pomagala nisu samo tehnička pomagala, već ključ komunikacije, interakcije i društvenog sudjelovanja. Međutim, sluh je uvijek vrlo subjektivan. „Svaka osoba čuje drugačije. Za nekoga je buka u kafiću ugodan zvuk, dok je za drugoga to iritantna kakofonija glasova. Mnogo toga zapravo se događa u umu. Zato se u skrbi o sluhu uvijek moraju uzeti u obzir fiziološki, emocionalni i kognitivni čimbenici.“

Slušanje kao ključ mentalne kondicije

„Osobe koje imaju gubitak sluha često se povlače iz društva i više ne sudjeluju aktivno u svakodnevnom životu“, kaže Dejan Brdarić, mentor akustičar iz tvrtke Neuroth. „Naš mozak može izgubiti sposobnost obrade zvukova ili govora. Manje slušnih podražaja i društvena izolacija smanjuju kognitivne rezerve mozga.“ Neliječeni gubitak sluha može utjecati na mentalno blagostanje u bilo kojoj životnoj dobi. „Gubitak sluha ne pogađa samo sluh, nego i cijelu mentalnu i emocionalnu ravnotežu“, objašnjava stručnjak za sluh. I djeca i odrasli, primjerice, mogu pokazivati veću razdražljivost, tjeskobu, sklonost povlačenju ili depresivne simptome. Prema istraživanju „EuroTrak Njemačka 2022.“, 34 posto osoba s gubitkom sluha gubitak sluha izravno povezuje s depresijom.

Gubitak sluha kao čimbenik rizika za demenciju

„The Lancet Commission“ (2020.) navodi gubitak sluha kao jedan od najvažnijih promjenjivih čimbenika rizika za demenciju. Studije pokazuju da se kod osoba s

Više informacija

Pozitivni učinci dobrog sluha:

- Slušanje olakšava razgovor i jača društvene odnose.
- Jasna i razumljiva komunikacija smanjuje mentalni stres.
- Aktivna akustična percepcija održava mozak u formi.
- Samopouzdanje i radost života rastu kada se može aktivno sudjelovati u svakodnevi.

Zdravstveni savjet: redovito testirajte sluh

Kako biste smanjili rizik od demencije ili depresije, stručnjaci preporučuju redovito testiranje sluha radi pravodobnog otkrivanja promjena u sposobnosti sluha. U Neurothu možete u svakom trenutku besplatno obaviti profesionalno testiranje sluha – prvi korak prema boljem slušanju.

Više informacija dostupno je na: www.neuroth.com ili na besplatan telefonski broj 0800 303 302

18. SPORTSKO-REKREATIVNI SUSRETI SUH-a OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

sport i rekreacija

Veselje i smijeh na igrama u Vuki

Dana 7. lipnja 2026. godine u Vuki su održani 18. Sportsko - rekreativni susreti Sindikata umirovljenika Hrvatske Osječko - baranjske županije, a sudjelovalo je preko 110 umirovljenika – sportaša. Agilni sportaši natjecali su se u šahu, pikadu i belotu, a vruće vrijeme, preko 30 stupnjeva u hladu, nije smetalo natjecateljima jer su susreti održani u novom ras-
hladenom domu općine Vuka.

Po starom slavonskom običaju domaćini iz Udruge SUH-a Vuka dočekali su natjecatelje radosno s pićem dobrodošlice i velikom količinom kifli koje su ispekle vrijedne članice udruge, te su već od prvog trenutka stvarali dobru atmosferu i druženje s obzirom da je to jedini događaj kada se okupe SUH-ovi članovi iz svih udruga/podružnica Osječko baranjske županije. Sportsko-rekreativni susreti počeli su pozdravom svim sudionicima Susreta predsjednika Županijskog povjereništva SUH-a Osječko-baranjske županije Mate Obradovića i u ovom slučaju i izaslanika predsjednice SUH-a Višnje Stanišić koja zbog obveza nije mogla prisustvovati susretima, ali je zaželjela puno uspjeha na natjecanju i dobrog druženja.

Posebna zahvala ide općini Vuka i načelniku općine Damiru Maričiću koja je ove godine pokrovitelj i glavni sponzor Susreta na čemu su svi posebno zahvalni. Predsjednik Udruge SUH Vuka Stipo Cota koja je bila domaćin pozdravio je sve sudionike i zaželio im dobrodošlicu te puno sportske sreće i lijepog druženja. Veselu slavonsku dušu umirovljenici - rekreativci pokazali su tijekom samog natjecanja uz radost druženja i šale. Sve sudionice udruge/podružnice su dobile za uspomenu Zahvalnice za sudjelovanje na susretima.

Sportsko natjecanje kulminiralo je u poslijepodnevним satima kada su proglašeni pobjednici šaha, pikada i belota. Najbolji su nagrađeni peharima i medaljama, ali i ostali sudionici su nagrađeni glazbom, čobancem i kolačima.

Najbolja u belotu je ekipa Udruge SUH Osijek, druga je bila ekipa Udruge SUH Donji Miholjac, a treća je bila ekipa Podružnice Strizivojna. U pikadu za žene prvo mjesto je pripalo Podružnici Strizivojna, drugo mjesto Udruzi SUH Vuka 2 ekipa, a treće ekipi Udruge SUH Osijek, dok je u muškoj kategoriji prvo mjesto pripalo ekipi Podružnice Đakovo, drugo ekipi Udruge SUH Vuka, a treće ekipi Podružnice Strizivojna.

U šahu je prvo mjesto pripalo ekipi Podružnice Đakovo, a drugo mjesto ekipi Podružnice Strizivojna. U ženskoj kategoriji u pojedinačnom natjecanju bila je najbolja Kovač, dok je u muškoj kategoriji bio najbolji Zvonimir Škegro. Čestitke svim sudionicima 18. Sportsko- rekreativnih susreta na sudjelovanju i velikom zalaganju da po ovim vrućim vremenskim uvjetima strpljivo odrade natjecanje.

Druženje se nastavilo uz glazbu i pjesmu i tako je u veselom raspoloženju završeno druženje na 18. Sportsko-rekreativnim susretima. Sljedeći 19. Sportsko-rekreativni susreti 2027. godine održat će u Strizivojini.

Čestitke pobjednicima!

Mato Obradović



S dalekozorima u ptičji raj

Članovi Podružnice SUH-a Split 6. lipnja 2026. godine krenuli su na jednodnevni izlet na Vransko jezero i u Zadar. Grupa od 50 članova posjetila je Vransko jezero, najveće hrvatsko jezero, a ujedno i Park prirode. Poučnim stazama razgledavali su prekrasan ornitološki rezervat kojeg krasi mediteranska klima. Posjetili su Info centar Crkvine, Kamenjak i Prosiku u kojima su se informirali o različitim aktivnostima u ovom ptičjem raju. Oni koji su bili tihi i strpljivi upoznali su stanovnike Vranskog jezera. Za kraj su umirovljenici u suvenirnici kupili suvenire koji će ih podsjećati na vrijeme provedeno na ovom prekrasnom mjestu. Nakon Vranskog jezera nastavili su put prema Zadru. Prošetali su centrom i posjetili orgulje, a potom se okrijepili u zadarskom restoranu Roko. Bio je to jedan lijep i ispunjen dan.

Nekoliko dana kasnije, 10. lipnja 2026. godine, predsjednica Podružnice SUH-a Split Asja Tomin, ujedno i potpredsjednica



SUH-a za regiju Jug, potpisala je ugovor sa Splitsko-dalmatinskom županijom u sklopu programa sufinanciranja turističkih izleta. Splitska podružnica SUH-a jedna je od 19 umirovljeničkih podružnica/udruga kojima je osiguran novac za jednodnevne izlete na području županije. Cilj ovog vrijednog programa je unaprjeđenje kvalitete društvenog života umirovljenika i osoba starije životne dobi kroz poticanje aktivnosti koje pridonose njihovoj društvenoj i socijalnoj uključenosti. Programom se ujedno promiče upoznavanje prirodne i kulturne baštine županije izvan glavne turističke sezone, čime se doprinosi smanjenju turističkih kretanja u sezoni. Članovi Podružnice SUH-a Split zahvaljuju Splitsko-dalmatinskoj županiji što je prepoznala potrebe svojih umirovljenika.

M.B./A.T.

LABIN Žitnom lađom po Kupi



Dana 20. lipnja 2026. godine članovi Podružnice SUH-a Labin proveli su još jedan prekrasan dan na izletu po lijepoj našoj i posjetili Karlovac. Oduševio ih je grad na četiri rijeke, grad predivnih parkova i zelenila. Karlovac je nastao u 16. stoljeću kao grad-tvrđava sagrađen u obliku šestokrake zvijezde koja je služila za obranu od Turaka, a danas je to grad bogate povijesti i mnogih kulturnih znamenitosti. Jedna od njih je i kuća u kojoj je živio grof Janko Drašković koju su posjetili umirovljenici.

Nakon razgledavanja grada uz odlično stručno vodstvo, članovi SUH-a ukrkali su se u Brođanima na Žitnu lađu i 90 minuta uživali u opuštajućoj plovidbi rijekom Kupom u prekrasnoj, netaknutoj prirodi. Žitna lađa je tradicionalni riječni brod iz 18. stoljeća, a umirovljenici su uživali uz degustaciju izvrsnih domaćih likera, kao i piva, po kojima je ovaj grad također poznat. Bio je to jedan sjajno proveden dan u odličnom zajedničkom druženju.

Eni Modrušan

PEŠČENICA Druženje sa spidermanom

Dana 6. lipnja 2026. godine obilježen je Dan Ferenščice u organizaciji Vijeća Mjesnog odbora Ferenščica zajedno s osnovnom školom Augusta Cesarca i lokalnim vrtićima. Ovom tradicionalnom događaju prisustvovali su i članovi Podružnice SUH-a Peščenica koji su pripremili izložbeni štand s radovima iz kreativne radionice. Uz naše članove iz SUH-a Peščenica svečanosti je prisustvovala i Matica umirovljenika, Crveni nosovi – klaunovi doktori, polaznici folklora iz osnovne škole te zbor osnovne škole koji je pjevao himnu svom naselju. Posebnu pozornost mališana privukao je spiderman kada se spustio s vrha zgrade i time oduševio sve prisutne.

Na Danima Ferenščice posjetitelji su se mogli okrijepiti hranom i raznim pićima, a sav prihod od prodaje doniran je u humanitarne svrhe udruzi Crveni nosovi koji bolnicu pretvaraju u mjesto igre. Članovi podružnice već tradicionalno u lipnju su krenuli na more, pa je tako jedna skupina od 40 članova ljetovala u Biogradu na moru. Tamo su uživali u čarima Jadrana u predsezoni u razdoblju 19.-25. lipnja 2026. godine. Umirovljenici su bili smješteni u kućicama u mediteranskom selu San Antonio. Svi su bili prezadovoljni jer su uz prekrasan smještaj mogli koristiti i bazen s besplatnim ležaljka. U sklopu smještaja

bio je i restoran, a svaki dan se na doručku i večeri posluživao švedski stol. Druga skupina umirovljenika ove podružnice veseli se boravku u istom objektu u posezoni.

Za one kojima je boravak od 7 dana na moru predug, podružnica Peščenica organizira jednodnevne izlete na otok Krk, u grad Krk i na plažu Dražice, svake subote tijekom ljeta počevši od 4. srpnja 2026. godine.

Marina Bračić





Izlet u Trst i posjet Miramareu

Podružnica SUH-a Rugvica organizirala je 7. lipnja 2026. godine izlet u Trst te posjet i razgledavanje dvorca Miramare. U ranim jutarnjim satima 52 člana podružnice krenulo je prema Trstu, a pod „dirigentskom palicom“ gospođe Dubravke, turističkog vodiča. Tijekom puta i na licu mjesta upoznavała je članove SUH-a o znamenitostima grada i dvorca. Iako je bila velika gužva u obilasku, svi se slažu da je dvorac zaista prekrasan. Umirovljenici su mnogo saznali o njegovoj povijesti, a prisjetili su se i davnih dana kada su dolazili u

RUGVICA

aktivnosti

Trst. Tada su na čuvenom trgu Ponte Rosso kupovali prve traperice, najnovija izdanja vinil ploča i druge robe koje u našim mjestima tada još nije bilo, a koje su bile vrlo popularne. Članovima je bilo lijepo prisjetiti se tih dana njihove mladosti, običi i vidjeti stara mjesta u gradu koja su im tada mnogo značila. Puni dojmova i novih saznanja s putovanja vratili su se kući umorni, ali zadovoljni i sretni.

Tjedan dana kasnije, 13. lipnja 2026. godine, podružnica SUH-a Rugvica sudjelovala je u manifestaciji pod nazivom Pinklec na Savi, koju tradicionalno u ovo vrijeme organizira udruga Savski lađari Rugvica. Ovoj aktivnosti prisustvuju udruge općine Rugvica, kao i razne udruge i klubovi te pojedinci iz drugih gradova i općina. Manifestacija je i natjecateljskog karaktera u pripremanju jela s roštilja koje ocjenjuje stručni žiri. Ove godine specijalitet manifestacije bio je som od 80 kg kojeg su na raznju spremali savski lađari. Oni su pripremali i druga jela i pića, vožnju čamcima po Savi te živu glazbu uz koju su se i zaplesalo.

Članovi SUH-a podružnice Rugvica koji su bili zaduženi za roštilj osvojili su 2. mjesto u pripremi jela s roštilja. Od organizatora su dobili nagradu za 2. mjesto i zahvalnicu te gajbu ožujškog piva. Bio je to još jedan lijepo provedeni dan u prekrasnoj prirodi uz Savu, uz ugodno druženje svih članova - pravi piknik u punom smislu te riječi.

Zoran Ivančević

DONJI MIHOLJAC Srebro u belotu

Članovi Sindikata umirovljenika Hrvatske iz Podružnice Donji Miholjac nastavljaju sa svojim brojnim aktivnostima. Dva ponedjeljka zaredom, 15. i 22. lipnja 2026. godine organizirali su izlet i kupanje na moru u Selcu. Okupljanje je bilo već u 7 sati kako bi se dan najbolje iskoristio. Kao i do sada, izleti su protekli veselo. Osvježenje od vrućina umirovljenici su potražili u moru, a nakon izlaska iz mora u hladovini. Sretni, zadovoljni i preplanuli vratili su se svojim kućama u kasnim večernjim satima.

Umirovljenici su sudjelovali i na 18. sportskim igrama Osječko-baranjske županije koje se odvijalo u Vuki. Tako je 17 članova SUH-a Donji Miholjac sudjelovalo u raznim igrama, gdje su uživali



ne samo u natjecanju, već i druženju. Što se tiče natjecateljskog dijela, najviše razloga za zadovoljstvo imao je par broj 1, Snežana Terzić i Vlado Šiljeg, koji su osvojili drugo mjesto u belotu. **M.B.**

TREŠNJEVKA SJEVER

Kreativni radovi na proslavi Dana mjesnog odbora



riječ o kreativnim radionicama po kojima je ova podružnica od ranije prepoznata u lokalnoj zajednici. Surađuju sa školama, knjižnicama, Centrom za kulturu, mjesnim odborima i nizom udruga civilnog društva. Podružnica SUH-a Trešnjevka sjever nastavit će s aktivnostima i u narednom razdoblju.

Nekoliko dana kasnije, u subotu 13. lipnja 2026. godine u 10 sati započelo je obilježavanje Dana mjesnog odbora Antun Mihanović. Na platou ispred mjesnog odbora okupila su se razna kulturno-umjetnička društva i udruge, dramske družionice i zborovi. Na proslavi su prisustvovali i članovi podružnice SUH-a Trešnjevka sjever koji su predstavili svoje kreativne radove. Među radovima vrijednih i talentiranih kreativnih umjetnika isticale su se i četiri torbe koje je na radionici ukasila umirovljenica Drenka Gaković. Jedan od ciljeva radionice bio je recikliranje raznog materijala pa tako i tekstila. Torbe su nakon ukrašavanja postale unikati, a prikladne su za odlazak u kupovinu kao zamjena za plastične vrećice. Za radove su se kao i uvijek do sada pobrinuli dragi donatori. Uz mirisne sapune i druge proizvode iz maštovite ponude, dvije torbe umirovljenice Drenke našle su nove vlasnice. Bilo je to lijepo druženje uz raznovrstan glazbeni program.

V.B. / D.G.

Dana 10. lipnja 2026. godine održana je Izvještajna skupština podružnice SUH-a Trešnjevka sjever. Godišnji izvještaj o radu pokazao je koliko su kao podružnica bili aktivni i uspješni posebno kada je

Rastimo zajedno s bakom i djedom

Kroz svibanj i lipanj u prostorijama mjesnog doma u Kozari boku održavale su se radionice „Rastimo zajedno s bakom i djedom.“ Radionice su dio projekta „Rastimo zajedno“ koji je razvio Centar za podršku roditeljstvu kao dio šireg programa UNICEF-a. Rastimo zajedno s bakom i djedom osnažuje bake i djedove da prepoznaju svoje uloge u obitelji i budu važna podrška roditeljima u odgoju djece. Iz tog razloga se u Kozari boku kroz četiri ponedjeljka okupilo 15 baka i djedova koji su željeli naučiti kako biti bolji u svojim ulogama – kako podržavati, prihvaćati, hrabriti, slušati unuke i povezivati se s njima.

Radionice su bile interaktivne, a dvije voditeljice su kroz brojna pitanja – kako umirovljenici provode vrijeme s unucima, kakvi su kao baka i djed, jesu li strogi, jesu li današnja djeca razmažena... - saznali kakav je odnos polaznika radionice s njihovim unucima



i na kakve poteškoće nailaze. Nakon svake radionice polaznici su imali domaće zadaće. No, da sve ne bi bilo tako ozbiljno, članovi SUH-a imali su vježbu masaže prstićima po leđima putem koje će unuke naučiti kopati po vrtu. Također su naučili izrađivati brodiće od papira, čemu će se unuci sigurno najviše veseliti.

M.B.

ĐAKOVO

Pobjeda u šahu i pikadu na 18. sportskim igrama



Na 18. sportskim igrama SUH-a Osječko-baranjske županije u Vuki 7. lipnja 2026. natjecao se i 21 član Podružnice SUH-a Đakovo, a neki od njih ostvarili su izniman uspjeh u šahu i pikadu. Prvo mjesto u šahu pripalo je članovima Macangi, Škegri i Bagudiću, prvo mjesto u pikadu ekipno Horvatu Lj., Horvatu P., Macangi, Škegri, Kuiću i Lovakoviću, a najbolji pojedinac u pikadu bio je Zvonimir Škegro. Đakovčani su pohvalili organizaciju igara i čestitali svima koji su prisustvovali natjecanju. Vesele se ponovnom susretu na sportskim igrama koje će se održati sljedeće godine u Strizivojini.

Dana 18. lipnja 2026. godine u 19 h održano je druženje članova SUH-a Đakovo uz glazbu i ples u restoranu Croatia turist. Uz prigodnu donaciju članova, umirovljenici su uživali uz piće dobrodošlice, večeru i živu glazbu. Za glazbu i veselu atmosferu pobrinuo se sastav Duo Kings, a Đakovčani su plesali do kasnih noćnih sati. Kako zabave nikad dosta, druženje se nastavilo i nakon zatvaranja restorana na žardinjerama objekta Croatia turist.

M.B.

VELIKA GORICA

Izlet u Trakošćan

Dana 17. lipnja 2026. godine pun autobus članova podružnice Sindikata umirovljenika Hrvatske iz Velike Gorice proveo je cjelodnevni izlet u Hrvatsko Zagorje. Čak 60 članova SUH-a najprije je posjetilo muzej u dvorcu Trakošćan. Sa zanimanjem su pratili izlaganje vodiča o povijesti dvorca koji ih je vodio iz prostorije u prostoriju. Od 13. stoljeća kada je bio manja utvrda i služio za obranu, preko posjeda obitelji Drašković u 16. stoljeću i rezidencijalne uloge u 19. stoljeću, pa sve do danas – dvorac Trakošćan priča mnogo priča i čuva jedan dio naše povijesti.

Nakon muzeja članovi SUH-a posjetili su park šumu i jezero Trakošćan, koji su dio nekadašnjeg velikog grofovskog imanja te tvore povijesnu i prirodnu cjelinu. Dan je bio prekrasan i sunčan, a zelenilo prirode činilo ga je savršenim za šetnju oko jezera. Nakon Trakošćana uslijedio je ručak u restoranu Zagorka i druženje uz glazbu. U Zagorki se pjevalo i plesalo uz pratnju glazbenika, a



SUH-ovi umirovljenici su se u večernjim satima sretni, nasmijani i siti vratili svojim kućama prepričavajući dojmove s izleta.

M.B.

Koliko sna nam je potrebno?

Za vrijeme spavanja srčani se ritam usporava sa oko 75 na 60 otkucaja u minuti, tjelesna temperatura i bazalni metabolizam lagano padaju, a disanje se također usporava sa 16 na 12 udisaja u minuti. Međutim, zanimljivo, žlijezde znojnice postaju posebno aktivne. Razlike među nama o tome koliko nam je sna potrebno su jako velike. Neki ljudi imaju stvarnu potrebu spavanja i po deset sati noću. S druge strane, ima onih kojima je dovoljno četiri sata! Ako takvi osjete umor tokom dana, zatvore oči i zadriemaju pet minuta, što ih potpuno osvježi. Ipak, svijet je nekako strukturiran za osam sati spavanja u jednom komadu noću.

Spavamo li koliko nam je potrebno? Sasvim sigurno velik broj nas ne spava. Prema nedavnim ispitivanjima više od trećine ljudi budi se uvijek umorno. Više od polovine ima poteškoće sa snom povremeno u životu. Čovjek kojemu je uskraćen, onemogućen san, kroz nekoliko dana pokazuje izrazite psihopatološke simptome. Ako prolongiran nedostatak sna uzrokuje dramatične simptome, što je onda s blagim manjkom sna? Bez sumnje i to je stres za organizam. Ima dosta rukovoditelja velikih kompanija koji negdje sredinom dana kratkotrajno pridriemaju na radnom mjestu. Ispitivanja su pokazala da kod tih osoba krivulja napetosti pada gotovo na početnu, temeljnu razinu, a nakon buđenja su osvježeni za poslijepodnevni rad. Što su poslovi i obveze opsežnije, to je više sna potrebno. Nažalost, obično se radi upravo suprotno.

Isto se pravilo odnosi i na ostale ljude, posebno na mlade majke, koje podižu djecu, vode domaćinstvo i održavaju aktivni društveni život. Liječnici kažu, i te bi žene trebale pridriemati,



skupa sa svojom djecom. Za mnoge ljude teško je osigurati energiju za dnevnu potrebu samo s jednim noćnim snom.

Dobre navike spavanja moraju biti naučene. Preporučuje se ići u krevet u približno isto vrijeme svake večeri i izbjegavati obilan obrok prije spavanja. Opustite mišiće i misli. Neposredno prije spavanja dobro je izbjegavati televiziju, radio i uzbuđljive knjige.

Valja imati na umu: sna treba biti dovoljno da nam omogući spontano buđenje, da smo osvježeni i spremni obaviti dnevni posao. Sna treba biti dovoljno da omogući visoku razinu obavljanja posla bez prekomjernog umora.

dr. Ivo Belan

NAKNADA ZA ČUVANJE UNUKA

„Baka-djed servis“ u nekoliko hrvatskih gradova

Unekoliko gradova i općina u Hrvatskoj u posljednje dvije godine uvedena je mjera „Baka-djed servis“ uz isplatu novčane naknade. Po uzoru na švedski model, prvi je ovu mjeru u Hrvatskoj uveo grad Samobor u travnju 2025. godine. U samo godinu dana mjeru su uveli Križevci i slavonska općina Bizovac, a grad Sveta Nedelja posljednji je uveo mjeru u travnju 2026. godine. Istarska općina Sveti Petar u Šumi uveo je vlastitu inačicu pod nazivom „Nona-nono servis“, a modificirana mjera provodi se i u gradu Ploče.

Cilj ove mjere je pomoći obiteljima s malom djecom koja nisu uspjela dobiti mjesto u vrtiću, a koje imaju zdrave bake i djedove koji mogu i žele pomoći čuvati svoje unuke. Gradovi im time žele osigurati izvor prihoda, podići kvalitetu svakodnevnog života te ojačati obiteljske veze i međugeneracijsku solidarnost.

Uvjet za ostvarivanje ove mjere je da su djeca predškolske dobi, minimalno jedne godine starosti, te da ne idu u vrtić niti u obrt za čuvanje djece. Oba roditelja moraju biti zaposlena ili imati studentski status, a baka i djed trebaju biti umirovljenici. Važno je napomenuti da bake i djedovi mjeru mogu koristiti i za više unučadi. Ukoliko su svi uvjeti zadovoljeni, umirovljenici za čuvanje unuka u navedenim gradovima mogu zaraditi od 100 pa do 360 eura po djetetu.

„Naknada za „Baka-djed servis“ se isplaćuje u visini sufinanciranja programa predškolskog odgoja u privatnim vrtićima, što iznosi oko 360 eura mjesečno“ - navode iz Samobora, pionira ovog projekta. Isti iznos od 360 eura daje i općina Sveta Nedelja, Križevci daju 250 eura po djetetu, Sveti Petar u Šumi 200 eura, a Općina Bizovac pak isplaćuje 100 eura po djetetu mjesečno. Grad Ploče pak daje potporu od 350 eura po djetetu, ali je zanimljivo kod Ploča što naknadu mogu primati i druge nezaposlene osobe koje roditelji sami odaberu, a ne samo bake i djedovi.



Iako se iznos sufinanciranja ove mjere razlikuje od grada do grada, na ionako niske mirovine koje imaju umirovljenici ovo je dobar doprinos njihovom budžetu, jer uostalom većina njih i čuva svoje unuke besplatno, a što pak nije nimalo lagano. Unuci pak tako odrastaju u sigurnom obiteljskom okruženju. Postoje i propisane obveze, jer bake i djedovi moraju osigurati odgovarajuću skrb za unuke, uključujući prehranu, higijenu i sigurno okruženje za igru, a roditelji su obvezni svaka tri mjeseca podnositi izvještaj o provedbi mjere.

Nadamo se da će se ova mjera proširiti i po drugim hrvatskim gradovima i općinama, a samu mjeru pozdravljaju i u Ministarstvu demografije, navodeći je „kao primjer dobre prakse s lokalne razine koja će se rado razmotriti za uvođenje na nacionalnoj razini“.

Marina Bračić

Uživajmo u ljetu s mjerom

Konačno je stiglo dugo očekivano toplo ljetno, godišnje doba odmora, opuštanja i bezbrižnosti. To su dani u kojima uživamo u darovima sunca, mirisima raznobojnog cvijeća i bogatom izboru voća. Na svakodnevne brige najbrže zaboravimo među cvijećem i zelenilom u privatnosti vlastitog vrta, balkona ili terase. Kako nam pritom ne bi smetali znatizeljni pogledi iz susjedstva ili s ulice, trebamo se nekako zakloniti. Zaklon nam mogu biti tende od lagane tkanine, visoke ograde od bambusa, jednostavne zavjese ili penjačice posađene u lonce.

Uvijek je lijepo čuti kako postoje ljudi koji isključivo vlastitim radom i upornošću uspiju podignuti pravo cvjetno carstvo. Tako i bračni par umirovljenika koje poznajem Zdenka i Petar, koji su se iz centra grada Zagreba preselili u Gorski Kotar, sada po cijele dane borave u svom malom vrtu u kojem uzgajaju povrće i voće za svoje potrebe, a ljeti u cvjetnjaku uživaju u suncu i biljkama ocharavajućih boja i raznovrsnih oblika. Biljke većinom volimo zbog njihovih šarenih i mirisnih cvjetova, ali ne mora uvijek biti tako. Primjerice sukulenti su razmjerno skromni kada je riječ o cvatnji – aloe vera, agava i žednjak, ali zato imaju zanimljive mesnate listove u kojima skupljaju vlagu za sušnog razdoblja.

Ljetne dane lijepo je provesti u svojim kućama, stanovima i družiti se u parkovima s obitelji i prijateljima, a još je ljepše ako se može otići na obalu našeg Jadranskog mora. Za vrijeme boravka na plaži koja okupana suncem u kristalno plavim tonovima izgleda čarobno, potrebno je čuvati sebe i druge! Veći dio vremena na godišnjem odmoru upravo provodimo na plaži. Plaža je mjesto odmora i zabave, mjesto na kojem izlažemo svoje tijelo suncu i moru, što predstavlja idealan način odmora. I baš zato ona često postane mjesto gdje dolazi do nesporazuma između mladih i starijih, te između ljudi raznih sklonosti. Mladi obično uživaju na plaži u igrama s loptom, što je naravno zabavno i zdravo za njih, ali bilo bi poželjno da nisu preblizu onih kojima to smeta, naročito starijih osoba. Biti previše slobodan i voditi računa samo o sebi nije uputno, ali isto tako tražiti na plaži neki pretjeran red i ozbiljnost mogu samo oni ljudi koji nemaju smisla za dobro raspoloženje, veselje, smijeh i radost. U svemu tome treba naći mjeru.

Na moru pak vladaju jasna pravila za vozače čamaca i kupaće! Brodovi, jahte i brodice prilikom plovidbe unutarnjim morskim vodama ne smiju se približavati obali. Brodice na vesla, daske za jedrenje i jahanje na valovima, kanui, kajaci, gondole, sandoline i pedaline smiju ploviti



na udaljenosti manjoj od 50 m od obale. Kupaćima je zabranjeno plivati izvan ograđenog vodenog prostora uređene plaže, ali često se događa da su ugroženi od vozača na pedalinama. I sama sam više puta bila u prilici da sam se morala brzim plivanjem udaljiti od pedaline. Nažalost, i vozači gumenjaka s motorom predstavljaju opasnost za kupaće, a da ne govorimo o gliserima. Tako se primjerice prije nekoliko godina dogodila tragedija kada je na mladu kupaticu na 300 metara od obale naletio gliser. Tragedije se događaju unatoč jasnim pravilima za vozače plovila i kupaće. "Pravila se moraju poštovati i savjetujemo svima koji plove da paze na sebe i na druge. Osnovno pravilo na moru je: dobro promatraj okolinu, a to znači u krugu od 360 stupnjeva. Treba spriječiti da se dogodi nesreća, a spriječiti se može samo pravom legislativom i time da se ona provodi", rekao je nedavno jedan iskusni nautičar.

„Od svakog pojedinca se očekuje da se pridržava pravila lijepog ponašanja prilikom kontakta s drugim osobama“

Turizam pokreće ljude iz različitih krajeva svijeta s izrazito različitim navikama i mentalitetom na svakodnevne susrete u formalnim i neformalnim događanjima kao i u raznolikim životnim i društvenim situacijama. Tijekom proteklih desetljeća iskristalizirala su se pravila igre u međusob-

nim odnosima ljudi, stilu života u zajednici, i ona traže pridržavanje određenih formi i normi bez kojih bi zajednički život bio nelagodan i neugodan. I zato se s pravom očekuje od svakog pojedinca koji se kreće u toj zajednici u najrazličitijim prilikama da upozna i pridržava se pravila lijepog ponašanja koje nije samo ponašanje za stolom dok se ruča, već zaista regulator u svim onim situacijama gdje ljudi dolaze u neposredne kontakte bilo poslovne ili privatne. Nema te države koja će zakonskim propisima odrediti ponašanje u raznim životnim situacijama. Reguliranje tisuće raznih radnji prepušteno je svakom pojedincu bez ikakve obaveze da ih se pridržava. Pa tako i kada se nađu na plaži ili za kormilom nekog plovila. Isto tako obzirnost je prvo i osnovno pravilo kod najstarijeg i najmasovnijeg gradskog javnog prijevoza u tramvaju ili autobusu. Za kratke tramvajske relacije pravila su kratka: prilikom ulaska i izlaska prednost imaju starije osobe, žene s djecom, invalidi. U samim kolima istim se kategorijama ljudi prepušta mjesto za sjedenje. Zadubiti se u mobitel ili promatrati tisuće puta viđene ulice i trgove nije potvrda želje za informanošću nego obično kršenje pravila pristojnosti.

Baš kao što se u ovo doba godine najviše daju savjeti kako se treba čuvati od loših posljedica sunčanja treba ponoviti kako moramo piti dovoljno vode i uvijek se okružiti pozitivnim ljudima. Tako ćete smanjiti osjećaj tjeskobe, depresije, stresa i poboljšati kvalitetu sna. I najvažnije – radite stvari koje vas zanimaju i vesele, ali nemojte ih loviti, jer kako kaže poznata latinska izreka: "Požuri polako!" Uživajte i nježite sportski duh u sebi, i naravno ne zaboravite na zaštitu od sunca.

Drenka Gaković

Raspored radnog vremena

Pitanje: U starosnoj sam mirovini i imam mogućnost zaposliti se u ugostiteljstvu na pola radnog vremena. Zbog prirode posla trebala bih raditi 5 ili 6 sati dnevno, određene dane u tjednu. Da li moram raditi 4 sata dnevno 5 dana u tjednu?

Odgovor: Prema Zakonu o radu Poslodavac i zaposlenik mogu sklopiti ugovor o radu na puno ili nepuno radno vrijeme. Zakon određuje da puno radno vrijeme iznosi 40 sati tjedno. Ako se ugovor o radu skapa na nepuno radno vrijeme potrebno je u ugovoru navesti broj radnih sati tjedno (može biti polovina punog radnog vremena tj. 20 sati tjedno ili manje od toga), te raspored radnog vremena u tjednu. Raspored radnog vremena može biti jednak ili nejednak, ovisno o tome je li trajanje rada jednako ili nejednako raspodijeljeno po danima, tjednima ili mjesecima. U ugovoru o radu može se uputiti na kolektivni ugovor ili pravilnik o radu ili drugi akt kojim se uređuju ta pitanja. Zakon o mirovinskom osiguranju, kada je u pitanju radno vrijeme umirovljenika koji rade uz mirovinu, navodi rad do polovine punog radnog vremena i rad duži od polovine radnog vremena, ali ne određuje raspored radnog vremena u tjednu. Dakle, nema zakonske zapreke da ugovorite raspored radnog vremena koji odgovara Vama i poslodavcu. Pri tome je važno da bude poštovano Vaše pravo na tjedni odmor, naročito ako su subota i nedjelja radni dani.

Povrat zaostataka za penalizaciju?

Pitanje: Poznato mi je da je početkom godine ukinuta penalizacija za korisnike prijevremene starosne mirovine starije od 70 godina. Imam 84 godine i zanima me kada ću dobiti povrat zaostataka od 70 godine do danas?

Odgovor: Zakonom o mirovinskom osiguranju propisano je da će korisnicima prijevremene starosne mirovine kojima je mirovina određena primjenom polaznog faktora manjeg od 1,0 Zavod po službenoj dužnosti odrediti prijevremenu starosnu mirovinu bez smanjenja polaznog faktora, od prvog dana idućeg mjeseca u kojem je korisnik navršio 70 godina života. Nadalje, korisnicima koji su navršili 70 godina života do primjene ove odredbe Zakona tj. do 1. siječnja 2026., Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje morao je odrediti do 31. ožujka 2026. prijevremenu starosnu mirovinu bez smanjenja polaznog faktora zbog ranijeg odlaska u mirovinu, od 1. siječnja 2026., bez donošenja rješenja. To znači da Vam se mirovina treba isplaćivati u skladu s novim rješenjem (bez penalizacije) od 1. siječnja 2026., te da temeljem navedene odredbe Zakona nemate pravo na povrat iznosa za koje Vam je penalizacijom bila umanjena prijevremena starosna mirovina od Vaše 70. godine do 1. siječnja 2026.

Otpremnina prilikom odlaska u mirovinu

Pitanje: Prije odlaska u mirovinu radila sam 3 godine kod poslodavca koji mi nije isplatio otpremninu. Navodno se prema Pravilniku o radu otpremnina isplaćuje radniku koji je radio najmanje 5 godina kod Poslodavca. Da li je ta odredba Pravilnika zakonita ili svaki radnik koji odlazi u mirovinu ima pravo na otpremninu?

Odgovor: Otpremnina je novčani iznos koji poslodavac mora isplatiti radniku kojem otkazuje ugovor o radu nakon dvije godine neprekidnoga rada, kao sredstvo osiguravanja prihoda i ublažavanja štetnih posljedica otkaza ugovora o radu. Zakon o radu ne propisuje obvezu poslodavcu na isplatu otpremnine kada radnik odlazi u mirovinu svojom voljom ili po sili zakona. No, svaki poslodavac može pravilnikom o radu ili drugim aktom propisati davanje otpremnine radniku koji odlazi u mirovinu, s tim da je slobodan propisati pod kojim uvjetima i u kojem iznosu radnik dobiva otpremninu. Dakle, navedena odredba pravilnika o radu kojom se uvjetuje davanje otpremnine trajanjem radnog odnosa radnika kod poslodavca od najmanje 5 godina, je zakonita. Ako niste dobili otkaz, nego ste svojevrijem ili po sili zakona završili svoj radni odnos i otišli u mirovinu, prema navedenoj odredbi Pravilnika o radu ne ostvarujete pravo na otpremninu.

Zdravstveno osiguranje nezaposlene osobe starije od 65 godina

Pitanje: Navršila sam 65 godina života i prestao mi je radni odnos i pravo na zdravstveno osiguranje po osnovi zaposlenja. Zavod za zapošljavanje me obavijestio da me nakon 65. godine ne može voditi u redovnoj evidenciji nezaposlenih osoba. Nemam dovoljno staža za mirovinu, niti člana obitelji preko kojeg bih bila osigurana. Kako da ostvarim pravo na zdravstveno osiguranje?

Odgovor: Prema Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju osobe s prebivalištem, odnosno odobrenim stalnim boravkom ili dugotrajnim boravištem u Republici Hrvatskoj, koje nisu obvezno zdravstveno osigurane po drugoj osnovi, da bi ostvarile pravo na zdravstveno osiguranje moraju se prijaviti Zavodu za zdravstveno osiguranje u roku od 30 dana od prestanka radnog odnosa, odnosno od prestanka obavljanja djelatnosti ili od dana prestanka primanja naknade plaće na koju imaju pravo prema Zakonu. Zakon ne uvjetuje pravo na zdravstveno osiguranje prijavom u evidenciju zavoda za zapošljavanje. Osigurane osobe koje se ne vode u evidenciji zavoda za zapošljavanje obavezne su jednom u tri mjeseca osobno pristupiti HZZO-u radi provjere okolnosti temeljem kojih im je utvrđen status u obveznom zdravstvenom osiguranju. Dakle, da bi ostvarili pravo na zdravstveno osiguranje morate se prijaviti HZZO-u u roku od 30 dana od prestanka radnog odnosa i javljati se HZZO-u svaka 3 mjeseca. Nadalje, osoba koja je navršila 65 godina života i ispunjava uvjete propisane Zakonom o socijalnoj skrbi, može ostvariti pravo na zdravstveno osiguranje temeljem rješenja nadležnog Zavoda za socijalni rad. Također pravo na zdravstveno osiguranje može ostvariti osoba starija od 65 godina koja prima nacionalnu naknadu, a nije osigurana po drugoj osnovi. Osim navedenih načina obvezno zdravstveno osiguranje osoba može ugovoriti s HZZO-om i plaćati doprinose.



REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo pravosuđa, uprave
i digitalne transformacije

Projekt „Informacijom do zaštite prava starijih osoba“ financiran je sredstvima Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije

pravni savjeti



Odgovara:
Nevenka Trbović
dipl. pravica

Besplatno
pravno
savjetovalište
Sindikata
umirovljenika
Hrvatske;
radno vrijeme:
ponedjeljak,
utorak, srijeda,
petak, od
9 do 13 sati;
četvrtak od
9 do 16 sati;
Telefon:
01/4615-797;
e-mail:
suhsavjetovaliste
@gmail.com
ili
<https://www.suh.hr/savjeti/pitaj-pravnika/>

PACIJENT ODLUČUJE: KAKO DO POMAGALA PUTEM HZZO-A

Tržište pomagala pri inkontinenciji nudi bezbroj mogućnosti izbora, ali pritom treba biti jako pažljiv jer nisu sva jednake kvalitete. Pravilan izbor pomagala pri inkontinenciji i edukacija stručnih osoba često su od presudne važnosti u kvalitetnom zbrinjavanju inkontinencije.

Pravo na izbor pomagala nije luksuz, već važan dio kvalitetne i humane zdravstvene skrbi.

Kada je riječ o medicinskim pomagalima, pacijent nije samo pasivni primatelj preporuke, već i aktivni sudionik odluke. Upravo on najbolje zna kako neko pomagalo utječe na njegovu svakodnevicu, osjećaj sigurnosti, udobnost i dostojanstvo. Uloga liječnika je savjetovati i objasniti mogućnosti, ali konačan odabir pomagala treba donositi zajedno s pacijentom; **jer pacijent je glavni kada je riječ o vlastitom tijelu i kvaliteti života.**

Kako ostvariti pravo na besplatno pomagalo?

Pravo na besplatna pomagala za inkontinenciju ostvaruju sve osigurane osobe Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) na osnovi propisane medicinske indikacije za svako pojedino pomagalo. Drugim riječima, potrebno je da liječnik procijeni i dokumentira da je pomagalo medicinski opravdano.

Kako doći do pomagala?

Nakon što liječnik propiše pomagalo, pacijent dobiva elektroničku doznaku u sustavu HZZO-a. S tom doznakom pomagalo se preuzima kod ugovornog isporučitelja medicinskih pomagala.

Pomagalo mora odgovarati svakodnevnim potrebama pacijenta i olakšavati mu život, a ne dodatno ga ograničavati.

Pravo na izbor pomagala

Pacijent koji ostvaruje pravo na medicinsko pomagalo preko HZZO-a ne mora prihvatiti prvi proizvod koji mu se ponudi. U okviru odobrene vrste pomagala, pacijent ima pravo informirati se o dostupnim opcijama i sudjelovati u odabiru brenda ili modela koji mu najbolje odgovara. To je posebno važno kod pomagala za inkontinenciju, gdje razlike

u udobnosti, upijanju, veličini i osjećaju sigurnosti mogu značajno utjecati na kvalitetu života.

Kako bi odabir pomagala bio što lakši, prije izdavanja doznake moguće je kod ugovornih isporučitelja zatražiti i uzorke pojedinih proizvoda.

Ako određeno pomagalo ne odgovara - primjerice zbog curenja, iritacije kože ili nelagode - pacijent ima pravo zatražiti drugu opciju unutar HZZO-ovih kriterija.

U slučaju da Vam se otežava zamjena vrste pomagala ili se inzistira na jednom rješenju bez razmatranja drugih opcija, imate pravo tražiti dodatno objašnjenje i drugo mišljenje unutar sustava. U takvim situacijama važno je imati na umu da je **svrha pomagala njegova prilagodba Vašem životu, a ne prilagodba Vas samom pomagalu.**

Svrha pomagala pri inkontinenciji

Svrha pomagala pri inkontinenciji, bilo da se radi o ulošcima ili pelenama, je da brzo upijaju tekućinu, održavaju površinu pomagala na opip suhom, ne šušaju prilikom kretanja, sprječavaju istjecanje tekućine iz pomagala, neutraliziraju neugodne mirise te da osobama koje pate od inkontinencije pružaju osjećaj sigurnosti.

Pomagalo lošije kvalitete (zbog sporije brzine upijanja tekućine, premale moći upijanja ili na opip vlažne površine pomagala) može izazvati nadraženost i oštećenje kože, odnosno dermatitis povezan s inkontinencijom (eng. Incontinence Associated Dermatitis – IAD). Procjenjuje se da gotovo 1 od 5 osoba s inkontinencijom ima i probleme s IAD-om.

Prvi korak u prevenciji IAD-a je odabir pravog pomagala za inkontinenciju.

Visoka tehnologija, proizvodnja i razvoj

Zbog posebnih zahtjeva korisnika i visokih standarda kvalitete, neprestano se radi na usavršavanju i razvoju pouzdanih i djelotvornih pomagala. Kako bi naši proizvodi zadovoljili visoke standarde kvalitete na svjetskom tržištu pomagala pri inkontinenciji, isti se proizvode na najsuvremenijim strojevima u Danskoj.

Žuti SimBex logo je Vaše jamstvo da koristite proizvode vrhunske kvalitete.

Nezbrinuta ili loše zbrinuta inkontinencija može narušiti osjećaj sigurnosti i radosti življenja. **Upravo zato smo ovdje – da Vam pružimo ne samo informaciju, već i osjećaj da niste sami, da postoji netko tko Vas razumije i tko Vam želi pomoći.**

SimBex savjetovalište

Naše savjetovalište Vam nudi:

- **Stručne savjete o zbrinjavanju inkontinencije:** naš tim educiranog osoblja posvećen je tome da Vam pruži individualne savjete i odgovore na sva Vaša pitanja, s puno empatije i strpljenja
- **Podršku i savjete u njezi starijih i slabopokretnih osoba**
- **Pomoć pri odabiru pomagala:** pomoći ćemo Vam da pronađete najkvalitetnija pomagala koja najbolje odgovaraju baš Vašim specifičnim potrebama

Savjetovalište je dostupno i putem besplatnog telefona **0800 206 206** te je na usluzi svima na području cijele Republike Hrvatske.

Kako do nas



Zagreb – Sanitetska Kuća SimBex
Trnjanska cesta 59A



Osijek – Sanitetska kuća SimBex
Hrvatske Republike 19F



Besplatni info telefon – 0800 206 206



Web stranica - <https://www.simbex.hr/>



Web shop - <https://webshop.simbex.hr/>



<https://www.facebook.com/simbex.hr/>



<https://www.youtube.com/SimBexCroatia>



**Sim
Bex**

I danas, više od 33 godine nakon osnutka, SimBex potiče na drugačije razmišljanje o problemu inkontinencije te čvrsto stoji iza promocije kvalitete života.



Gotovinski nenamjenski kredit za umirovljenike

Gotovinski nenamjenski kredit za umirovljenike je dugoročni nenamjenski gotovinski kredit, za koji ne trebate jamca. Korisnik kredita može biti fizička osoba, državljanin Republike Hrvatske, koja je korisnik mirovinskih primanja ostvarenih u Republici Hrvatskoj.

- Godišnja kamatna stopa 5,25 % (EKS 5,38 %)*, **FIKSNA** za cijelo razdoblje otplate
- Rok otplate kredita do 7 godina
- Iznos kredita od 400 do 9.000 EUR

*Za kredit u iznosu od 6.000 EUR, fiksnu kamatnu stopu od 5,25 %, rok otplate od 7 godina (84 mjeseci), otplatu u anuitetima, te pretpostavku isplate kredita 1. 1. i plaćanje interkalarne kamate 1. 2. (26,25 EUR), efektivna kamatna stopa iznosi 5,38 %. Visina EKS-a može biti različita od navedene ovisno o datumu iskorištenja i iznosu kredita. Mjesečni anuitet iznosi 85,51 EUR. Kamata za razdoblje otplate kredita iznosi 1.209,15 EUR, a ukupan iznos koji klijent treba platiti je 7.209,15 EUR.